

IGECSELEKVŐK KÖNYVTÁRA;

14
NEGYPEDIK KÖNYVECSKE.

A B Ő L C S Ő

KÜZDELME A GYERMEKERT.

Irta

Both Antal

ny.rg.tanár

Balassa, yarmat, 1940.

Ezen dolgozatát legmélyebb tisztelettel

A MAGYAR HÖLGYEKNEK

ajánlja

a szerző.

B e v e z e t é s .

1939. év májusában Budapesten tartott ref. nagygyűlésben az Egyke leküzdése érdekében hozott határozat hatása alatt irtam meg jelen tanulmányomat. Alig fejeztem be dolgozatomat, a Nemzeti Ujságban tartalmas cikk jelent meg, mely a népszaporodási statisztika feljavítása céljából a sokgyermekes családok felkarolását hozza javaslatba. Erre válaszolva kértem az alábbi sorok közlését: "A Nemzeti Ujságnak a sok gyermekről írott cikke a népszaporodási statisztika javítása céljából a sok gyermekes családok intézményes megoldását ajánlja olvasóinak és ezzel az egész magyar közvéleménynek. E cikkel kapcsolatban legyen szabad megjegyeznünk azt, hogy ez az embertenyésztési javaslat teljesen azonos a józan és okos mezőgazda eszejárásával, aki prima tenyészanyagot vet be a jól berendezett kemelbe, és azután kiállításra viszi a pedigrézett példányokat. Minthogy azonban ez a felfogás az emberre alkalmazottam merőben ellenkezik a kinyilatkoztatás szellemével, logikailag pedig sérelmes az ember méltóságára, melyet morális okokból nem szabad az állattenyésztési regulákkal egy kalap alá venni, azért rá kell mutatnunk arra, hogy tulajdonképpen mit követel tőlünk emberektől az ide vonatkozó isteni Törvény.

Követeli: 1./az általános létkötelezettséget, vagyis azt a természetfölötti parancsot, melynek értelmében nincsen senkinek joga magától vagy mástól az életet eldobni vagy elvonni; 2./ hogy mindenkinek vállalni kell az élet továbbításából származó terheket. Teljesen egyező tehát ez az isteni rendelkezés az általános védkötelezettség törvényével, mely szerint a honvédelmének érdekében mindenkinek kötelessége e védelemmel járó munkákat vállalni, és elszenvedni -ha kell- még a halált is. Nem szabad senkinek sem magát e kötelesség alól kivonnia, különben gyávaság, árulás és hasonló bűnök miatt halállal vagy súlyos börtönnel büntetnek.

Ha tehát így áll a dolog a honvédelem terén, akkor a népszaporodás terén szintén csak az Istentől elénk szabott általános létkötelezettség törvényével lehetséges a kor szükségleteinek megfelelő eredményeket elérni, mit az alapvető életfunkciók vázlatos történeti áttekintése is igazol. A régebbi honvédelmi rendszer a zsoldos, a banderialis, a nemesi felkelésen nyugodott, míg végre az Igetörvényben hozott általános védkötelezettségben nyerte el befejezését. Az adózás terén az államháztartás a regálékból és az államjóságokból nyerte alapvető bevételi forrásait, míg a legujabb időben ugyancsak az isteni törvénykönyvben lefektetett közteherviselés lett minden állami bevétel alapvető elve. Hasonlóképpen ma már sem a különféle gyermekrendszerek, sem az intézményes sokgyermekes családok, sem a kommunizmusban végrehajtott szabadszerelmi paratikus tünet nem felel meg a kor szükségletében jelentkező népszaporodási kívánalmaknak, hanem csupán az isteni Törvényekben kifejezett általános létkötelezettség tana.

Figyelemmel kell lennünk a kérdésnél az egyház tanítására is, mely szerint "megcáfoltatik az istentelenek azon véleménye, mintha e gyermekek sokasága már magában is nagy becs-
Bölcs.k.4.9.j. csel birna, mert .. a gyermekek sokasága magában véve még jónak nem mondható." Sőt mi több az egyház a házasság felett előnyt ad a tiszta nemzetségnek, vagyis a házasság és gyermek hálkuli viszonynak, és ezen elv alapján Buddhától kezdve az utolsó falusi barátig számtalan követője akad a gyermektelenségnek és a nőtlenségnek, melyet tökéletesebb állapotnak tart a házasságnál. És valóban! csak azért törekedni a sok gyermekre, hogy ezzel a nyomorenyhító akciók szenvedő alanyait, vagy a kivándorlók tömegét szaporítsuk, nem vallana és nem mutatna keresztényi bölcsességünkre, mely megköveteli azt, hogy ha csak az emberanyagnak, hanem azok létfeltételeinek szent növekedésére is törekedjünk. Ilyen értelmű intézmény felett pedig nem is kell publicistáinknak sokat törni fejüket, mert ennek az intézménynek

Mát.19.14.j.

tökéletes mintaképe már réges-régen megadatott az ószövetségi törvényekben. Ennélfogva nem szükséges semmi más, csupán ezen isteni törvényeknek a világi törvényhozás részéről való elismerése és törvényerőre való emelése, s ezzel el van intézve a népszaporodás vajdó kérdése az emberek által elérhető legtökéletesebb formában.

Az ószövetség ide vonatkozó alapvető intézkedéseiből az újszövetség fényének és melegének hatása alatt azután önként előáll a családok ^{világi} szerzetes rendjének intézménye, melyben a párok Isten parancsainak végrehajtására társulnak társadalmi egységekbe éppen úgy, mint ahogy a többi szerzetesek vállalkoznak az Isten tanácsainak gyakorlására. Az isteni parancsok szívbeli teljesítéséből azután természetesen következik a gyermekélet korlátlan kimérése, nem pedig a segélyekkel és diszoklevelekkel serkentett mesterséges embertenyésztés. Mint második, de az elsővel teljesen egyenrangú eredménye az isteni parancsolatoknak az, hogy ez a szervezet nemcsak az emberi életet szolgáltatja ki minden jelentkező lénynak, hanem biztosítani tudja számukra a bőséges létfeltételeket is az u.n. jövedelmező munkák iskolája által, mely még a gyermekmunkát is megfizeti a reális értékekkel, nem pedig bizonyítványi űrlapok élettelen kitöltésével.

Ezen ügyvel kapcsolatban a következő levelet kaptam: Igen tisztelt Tanár Ur! A Nemzeti Ujsághoz beküldött kéziratát mint egyházi emberre reám osztották elintézés végett. Elolvastam újra /az író/ inkriminált cikkét, de őszintén szólva katolikus szempontból semmi kifogásolni valót nem találok. Ami már most mélyen tisztelt Tanár Uram hozzászólását illeti 1/ nem vádolhatjuk meg egy előző írónkat azzal, amit ő sehol még sejteti sem engedett, hogy javaslata a tenyészállatokkal való eljáráshoz hasonlít. 2/ Az isteni rendelkezést nem lehet az általános védkötelezettség törvényével összehasonlítani, mert a két törvény nem egyforma erővel kötelez. 3/ Az Egyház csak az

erkölcsi tökéletesség szempontjából ad előnyt a tisztaságnak a házasság élet felett, de nem minden szempontból. 4/ Az Egyház nemcsak megengedi, hanem kötelezővé teszi a törvényhozásoknak, hogy keressenek és találjanak ki módot arra, hogy az egykét megszüntessék, s a sokgyermekes családok terhein könnyítsenek.

Az érdekes cikkíró is szívesen válaszolt b.cimére átolvasás végett megküldött tanulmányomra. Válaszában kifejti, hogy tanulmányomban felvetett gondolatot nem tartja keresztülvihetőnek, s hogy említett cikke csupán azt a szociális célt kívánta előmozdítani, hogy a sokgyermekes szegény családok jobban megtudjanak élni, és ne nyomorogjanak. Hiszi, hogy ez a törekvés nem áll ellentétben az idézett bibliai forrásokkal.

E levelekért külön e helyen is hálás köszönetem nyilvánítom a mt.uraknak, mert ezzel alkalman nyílt közvetlen lelki érintkezés kapcsán a szőnyegre került kérdéseket a ki-nyilatkoztatás fényénél is megvilágítani, mint erre az Egyház is tanít minket mondván: "A kevély csak saját belátásában bíz az alázatos mások nézete által is megpróbálja saját véleményét, különösen az evangélium fényénél vizsgálván azt." Ezen utasítás szemmel tartásával mondjuk a következőket:

ad 1/ Az emberi elmélkedés szintje kétféle lehet, u.m.természetes és természetfeletti, vagy mint az apostol mondja onnan fölülről való és nem onnan felülről való bölcsesség. fokozataiban lehet ismét földi, állati és ördögi. Akik tehát csak emberi sugallataik, nézeteik után indulnak, s Krisztusnak sem tanítását, sem lelkét nem bírják, vagyis a materiális tudomány mesterei nem a természetfeletti bölcsesség hívei, éppen azért mereven is szepatálják magukat attól. Ezek alapján minden elmélet, mely az isteni Törvény kikapcsolásával, pusztán az empirikus tudomány alapján nyilatkozik meg, legyen annak akár szociálpolitika, vagy fajbiológia; legyen annak akár eugenika és természettudomány vagy bármi más: nem képes és nem is akar a természetfeletti magaslataira emelkedni, mert különben el

Róm.12.28.j.

Jak.3.15.

Jud.1.23.

is vesztí természetes jellegét. Ezen a nívón, ezen az alapon tehát az emberi szaporodás és népesedés kérdése is csak az ember-tenyésztés fogalma alá tartozhat és tartozik is. Ezt követeli természettudományi álláspontja is, mely az embert a homo sapiens címen az állattanba sorolja, bár világosan ki van nyilatkoztat-

I. Kor. 15. 39. va, hogy más az állat teste és más az ember teste. Ennélfogva a materialista a házaspárban nem láthat és nem is lát szentséget, csupán fajzási műveletet, melyből keletkeznek a fajok, s ezek aztán feljogosítva és felhatalmazva érzik magukat arra, hogy állatok módjára vadul irtsák és öldököljék egymást az utánpótlást természetesen a sokgyermekes családokra bízva. Ezek előtt csak az állati ön-és fajszeretet létezik, de a Törvény által követelt ellenségszeretet valami ismeretlen és nevetséges fogalom. Hiába van az isteni Törvénynek kinyilatkoztatása nem ismer az emberi társadalomban fajokat, hanem népeket nemzeteket és nyelveket, a mint hogy tényleg az ember testében nincsenek is olyan elváltozások sehol és soha, melyek tudományosan indokoltá tennék az emberiség testének fajokra való elosztását, a tudomány mégis mereven ragaszkodik szórészálhasogatásaihoz. Ezek miatt nem tudja felfogni az isteni Törvény határozott kinyilatkoztatását, melynek értelmében az emberiségnek nem testi alkotása, hanem lelki sége oszlik fajokra, és pedig csakis kétféle fajra, t. i. Istent törvényeiben és személyében tisztelő; és Istent személyében és törvényeiben tagadó, gyűlölő és megvető fajra; az élő Isten népére és nem népére; Isten fiaira és ellenségeire, vagy hogy a törvény kifejezésével éljünk zsidókra és pogányokra, vagy mint manapság helytelenül mondják és írják: zsidókra és árjakra, mert a két szó jelentése egy és ugyanaz. Ezt a fajiságot így jellemzi szt. Ágoston: "Kétféle emberek vannak a földön: némelyek az égre gondolnak, mások csak a földre, némelyek szíve itt a földi dolgok alatt van eltemetve, mások szíve az angyalokkal van egyesülve; némelyek földi javakba, s a világ hű kincseibe vetik bizodalmaikat, mások azon mennyei javakra intézik minden vágyukat,

Eszt.14.12.j.

melyeket nekik a hazudni nem tudó Isten megigért." Ez a faji meghatározás a tudomány követelményeinek is teljesen megfelel, mert a fajiságot mindig, és mindenütt az elemek különfélesége szerint megkívánt szerkezeti elváltozások determinálják: ilyen elváltozás sehol nincs az ember testében. hanem igenis van lelkületében. Így dolgozik az egyik emberi faj a lelkiiségben, tartozzék bármely nemzethez, néphez vagy nyelvhez és felekezethez, - a másik pedig a lelkiiségben; egyik a természetfeletti fényben, a másik a természetes világosságban. E kétféle fajiság azután a végkifejletben nyeri el látható és érzékelhető elhelyezkedését, t. i. az egyik faj az ég boldogságában, a másik faj pedig a tűz és kénkö tavának boldogtalanságában érvén el cselekedeteinek és földi pályafutásának jutalmát, illetve büntetését. Ezért a művészet már alakot ad az angyalnak és másat az ördögnek. Van tehát paráznák faja és tiszta éltűek faja, rablók, gyilkosok faja és mártírok faja, de sem német, sem magyar faj nem létezik.

Tób.16.20.

Valóban az isteni Törvény ismerete és tisztelete szükséges ahhoz, hogy az embertenyésztés a házasság szentségének magaslatára emeltessék, melyben nem az ember testének szaporodásán van a népesedés súlypontja, hanem a tiszta ivadék utáni vágy teljesítésén, Ábrahám lelki fiainak életrekeltésén, Krisztus egyházának testben és lélekben való építésén, hogy ez a szent ivadék lássa Jeruzsálem fényességét, vagyis a Törvény szerint berendezett élet boldogságát. Ennélfogva jogosan és helyesen használjuk az ember-tenyésztés műkifejezést ott, hol nem jelentkezik az isteni Törvény figyelembevétel.

ad 2/ Hogy a védekezésre és nemzésre kiadott isteni parancsok nem köteleznek egyforma erővel? Honnét van akkor az az sok gyermektartási kereset nemcsak a világiaknál, hanem azoknál is, kik fogadalmat tettek "a tisztaságra?" És honnét van az a többi megszámlálhatatlan eset, midőn az érdekelt felek a pereskedés elkerülésével, békés uton, csak úgy szórmentében intézik el egymás között a gyermektartási és nőtartási ügyeket?!

Hogy egyik isteni parancs vagy rendelkezés kisebb erővel kötelezne, mint a másik: ez novum és falsum is egyuttal az erkölcsstanban.

ad 3/ Szembeállítani a tisztaságot a házasság élettel, mint valami tisztátalan állapottal, szintén falsum kivált erkölcsi szempontból vizsgálva az ügyet. Miért emelte akkor Isten és Egyház szentségi fokra a házasságot, mint alsóbbrendű és tisztátalan állapotot, nem pedig a nőtlenséget, a coelibátust, mint tisztaságot?!

ad 4/ Ha az Egyház kötelességévé teszi törvényhozásoknak, miszerint módot keressenek és találjanak az egyke megszüntetésére és a sokgyermekes családok terheinek könnyítésére akkor nem veheti sanki rossz néven, legkevésbé pedig az, ki e szabályt felállítja, hogy e cél tekintetében éppen azt a módot ajánljuk megszívlelésre, melyet maga az Egyház csalhatatlan tanításában nemcsak a bölcsészeknek és kutatóknak, hanem a törvényhozóknak is egyedül üdvözítő eszköznak jelöl meg és a megvalósításra előír.

Ezekben válaszoltam az egyházi ember levelére. Röviden válaszolnom kell a világi ember soraira is különösen azért, mert e sorok azt az általános felfogást tükrözik vissza, hogy előttünk keresztények előtt az Isteni Törvény nemcsak az in puncto, hanem sok más vonatkozásban is elfogadhatatlannak és keresztülvihetetlennek látszik. Ez az álláspont a leghevesebben jellemzi u. i. a pogányságból áttért keresztények eredeti pogány természetét; maga szt. Pál is, mint a pogányok apostola, erre a körülményre alapítja a pogány szó fogalmának meghatározását. Ha tehát nekünk magyaroknak, mint a pogányságból áttért keresztényeknek úgy tűnik fel az isteni Törvény rendelkezése, hogy az keresztülvihetetlen, és így ennek a Törvénynek szentsége és kötelezettsége, mely minden emberi elgondolás és elmélet felett teljes mértékben képes a szaporodásban is kielégíteni a jogos igényeket, fogyatékos és hiányos: akkor az iste-

Törvény
ni elvetésére vagy mellőzésére is készen áll előttünk a javaslat. Ebben a lelkiületben azonban dugába dől minden jó szándék, mely egyébként ott fekszik minden becsületes keresztény ember szíve fenekén, mert a Törvény sanctiója folytán a keresztények vagy pogányok legjobb szándékai sem teljesülhetnek végérvényesen. Az én elgondolásaim egyébként nem enyémek, hanem csupán a Törvény szellemének hű idézésére vonatkoznak.

Ami pedig a kérdéses levélnek a "bibliai forrásokhoz", vagyis az isteni Törvényekhez való viszonyát illeti, minden olvasó maga megítélheti, ha visszagondol arra, hogy a Törvények rendelkezései szerint minden házasságnak sokgyermekesnek kell lennie, s ez a törvény nem enged meg sok és kevés gyermekes családok szerint való tagozódásokat; továbbá ezen törvény értelmében a társadalomban sem szűkölködnek, sem koldusok, sem szolgának lenni nem szabad. Tehát az isteni Törvényeken épülő társadalomban feleslegessé válik minden fejtörés, mely a természetes szaporodás felserkentésére vagy a családok anyagi helyzetének feljavítására vonatkozik. Ilyenekre t. i. csak az isteni Törvényeket figyelembe nem vevő, vagyis a pogány világnézetben van szükség.

Minthogy tehát ilyen lényeges felfogásbeli különbségek mutatkoznak a Törvény hívái és cselekvői, valamint annak mellőzői között, és minthogy sem az egyházi, sem a világi ember nem idézte hiven a Törvény szellemét, talán nem lesz érdektelen e tanulmányt egész terjedelmében a nyilvánosság bírálata alá bocsátani, melytől az alábbi pontokra kérem szives nyilatkozatát: 1/ a kérdés tárgyalásánál eltértem-e valamiben az isteni Törvény betűjétől és szellemétől? Ha igen, miben és hogyan tértem el? 2/ A család és azzal szorosan összefüggő gyermekkérdés, vagyis az egyke és sokka ügyében létezhet-e tökéletesebb megoldás annál, melyet az ismertetett isteni Törvény követelnek? Ha igen, mi legyen az? 3/ Ha nem létezik okosabb megoldás, akkor mi áll útjában annak, hogy ezen isteni Törvények az életben a világi törvényhozás útján is végrehajtottassanak?

Avagy miért volnának ezen isteni Törvények társadalmilag keresztülvihetetlenek?

Ezen meggondolások és kérelmek alapján dolgozatát
mt.olvasói szives figyelmébe ajánlja
Balassagyarmat, 1940 szeptember 23.án

a szerző.

1. F E J E Z E T :

Három kérdés.

Mielőtt a tárgyalásba belekezdenénk, három kérdést kell előbb tisztáznunk, hogy ingadozás nélkül irányíthassuk lép-teinket a kitűzött cél felé.

1.kérdés. Vajjon megoldották-e a szaporodás ügyét az-zal, hogy az Egyke ellen felvettük a harcot? Vajjon megnyugt-atja-e a ref. nagygyűlés résztvevőinek lelkiismeretét az az ered-mény, hogy közreműködésükkel az összes egykés családokat továb-bi akcióra bírta úgy, hogy ezek azontul már nem egy, hanem két gyermeknek adnak életet és ezzel az egyke helyett kétke lesz a családok progjamja? Kétkedünk a lelkiismeret megnyugvása felett mert a kétgyermek rendszer mellett nincs a nemzet szaporodá-sa biztosítva, mivel minden fél csak önmaga helyett állított utódot, s így a nemzet növekedése ki van zárva. Csak a harmadik gyerek jelent már szaporodást a nemzet számára!

2.kérdés. Ésszerűnek tartja-e a nagygyűlés vezető-sége az egyke ellen való küzdelmet akkor, midőn a nőtlének egész légiója teljesen kivonja magát a családalapítás terhei alól és megtagadja a nemzetnövelés kötelezettségét? Hiszen ezen esetben az egykés családok joggal így védekezhetnek a ref. vagy bármely Egyház egyke ellenes akciójával szemben: "Miért ösztönöztök min-ket a nemzésre, ha elnézitek a nőtlének létezését? Hiszen mi legalább egy gyermekkel hozzájárulunk a nemzet s az egyház épi-téséhez, de a nőtlének eggyel sem. Szüntessétek meg tehát elő-ször a teljes nőtlenséget, amjd azután beszélhetünk az egykéről". És ebben az érvelésben van valami igazság, mit a filozófia nyel-vén úgy lehetne kifejezni, hogy a népszaporodás ügye nem az Egy-ke ellen való küzdelemben fordul meg, hanem egészen máson, mint az alábbi fejtegetéseink során ki fog derülni.

3.kérdés. Szabad-e nekünk világiaknak erről az ügy-ről elmélkednünk, beszélünk és írunk, avagy ilyen téma ez, me-lyet az egyház már régebben elintézett, s így ennek határoza-

tai és döntvényei kizárnak minden disputát?

Először az utolsó kérdésre felelünk, mert ez fejtegetéseink sulypontja. Ha u. i. ezen tárgyban dogmát, hitcikkelyt hirdetett ki az egyház, akkor kár reá a szót vesztegetni, mivel a határozat meg nem változtatható; de ha nincs a közhivő keze megkötve, akkor nyugodtan lehet a tétel felett elmélkedni. Hogy a nőtlenség a a gyermekek száma nyílt kérdés maradt a Szentírás könyveinek lezárása után, világosan kifejezik szt. Pál ide vonatkozó szavai, ki ezeket írja hiveinek: "A szüzekről pedig nincs parancsolatom az Urtól, hanem tanácsot adok... Ezt tehát jónak tartom a jelenvaló szükség miatt, hogy jó az embernek úgy lenni. Feleséghez vagy kötve? Ne keress elválást. Feleség nélkül vagy ne keress feleséget. De ha feleséget veszsz, nem vétkezel? és ha a szüz férjhez megyen nem vétkezik. Mindazáltal az ilyeneknek testi gyötrelmök leszen. Én pedig kedvezek nektek. Azt mondom azért atyámfiai! Az idő rövid, következik tehát, hogy akiknek feleségök vagyon, úgy legyenek mintha nem volna; és akik sirnak, úgy mintha nem sirnának; és akik örülnek, mintha nem örülnének; és akik vesznek, mintha nem birnának; és akik élnek e világgal, mintha nem élénének, mert elmulik e világ alakja. Akarnám pedig, hogy szorgos gond nélkül lennétek. Aki feleség nélkül vagyon, azokról szorgoskodik, melyek az Uré: mint tessék az Istennek. Aki pedig feleséges, azokról szorgoskodik, melyek a világié, mint tessék feleségének, és megoszlott. A férjtelen asszony és a szüz azokról gondoskodik, melyek az Uréi, hogy szent legyen testében és lelkében. Aki pedig férjnél van, azokról gondoskodik, melyek a világié, mint tessék férjének. Ezt pedig hasznatokra mondom, nem hogy tört vessek nektek; hanem arra, mi tisztességes, és mi alkalmat ad akadály nélkül szolgálni az Urnak. Ha pedig valaki disztelemnek tartja, hogy az ő szüz leánya idejét meghaladta, és úgy kell lennie, cselekedje, amit akar: nem vétkezik, ha férjhez adja. De ki szívében erősen felteszi, nem kényszerüsből, hanem hatalma lévén akaratja szerint cselekedni, és jónak itéli szívében, hogy megtartsa szüzleá-

nyát, jól cselekszik. Tehát aki házasságra adja szüzeányát, jól cselekszik, de aki nem adja, jobban cselekszik. Az asszony kötve van a törvényhez, ameddig férje él; hogyha férje meghal, fölszabadul; menjen férjhez, akihez akar, csak hogy az Urban. De boldogabb lesz, ha úgy marad, az én tanácsom szerint. Hiszem pedig, hogy bennem is az Isten lelke van." /1. Kor. 7. 25-40./

Világos ezen idézetekből, hogy a szüzesség, a nőtlen-ség nyílt kérdése maradt a kereszténységnek, s így arról nemcsak szabad, hanem koronkint kell is gondoskodnunk a jelenvaló szükségek szerint, melyek minden időben más-más feladatok elé állítják az embereket. Ezen szükségek változása szerint határozott a rk. egyház abban az irányban, hogy papjai közé csak olyanokat vesz fel, kik magukat egész életükre nőtleniségre kötelezik.

1. Tim. 3. 6. j.
Mát. 19. 15. j.

Vizsgálódásaink jogosultságát az is indokolja, hogy bennünk is az Isten Lelke van, mert mi is úgy vettük a Szentlelket, mint az apostolok, ha nem is a rendkívüli külső je-lenségek között, de mindenesetre a láthatatlan szin alatt ben-ső teljességében, sőt láthatóan is a bérmálás szentségében. A szent olvasóban naponként imádkozzuk és valljuk, hogy Jézus né-künk is elküldte a Szentlelket, Az egyház magyarázata szerint továbbá a Szentlélek működött az ószövetségben, sőt a pogányok-nál is ezért mi is nyugodt lélekkel bizakodhatunk a Szentlélek kegyelmeiben, ki nálunk különösebb módon működik, mint a mult-ban, mivel a kereszténységben a szentségnek és tökélynek maga-sabb fokát tűzte ki célul, mint a zsidóságnál, vagy a pogány-ság-nál. Ez természetes is, mivel az egész mindenségben a fokozódó haladás törvénye működik, így az alól a vallás élete sem képez kivételt. Jövendőléseink vannak arra nézve is, mily rendkívüli-ek lesznek a Lélek működései, s mily bőségben fogja ezt a lelket kiönteni az Isten legkisebb szolgálóira is. Mindezek alap-ján joggal mondhatjuk azt, hogy nemcsak szabad, hanem kötelessé-günk is kifejtetni, kijelenteni a bennünk keletkezett sugalla-tokat Isten dicsőségére és embertársaink javára, mit az egyház

Csel. 2. 5. j.
Mát. 24. 57. j.

Ján. 6. 45.

is megkövetel tőlünk, mert minden istenfélelemben fogant esztulajdonképpen az örök Ige egy részecskéje bennünk, vagyis az Ige fogamzása az emberi testben a Szentlélek ereje által. Itt csak azt kívánja az egyház, hogy vizsgáljuk meg bennünk keletkezett szellemet, hogy vajjon tényleg az Istentől származtak-e, és nem a gonosz lélek inceskedései-e esetleg. Egyébként különben az egyház szigorúan megköveteli tőlünk az Ige ezen irányú szolgálatát, midőn ezeket mondja nekünk: "A girát keszkenőbe elrejteni annyit tesz, mint a kereszténység adományát gyalázatos, vétkes tunyasággal figyelmen kívül hagyni."

Jud. 8. 28.
1. kor. 14. 29.
1. Thes. 5. 21.
1. Joan. 4. 4.

Luk. 19. 18. j.

Ezért hisszük, hogy ezen Lélekben fogant igazságok és következtetések ép oly szentek és hasznosak lesznek, mint az apostol tanácsai, mert "Az Istentől ihletett minden írás hasznos a tanításra, feddésre, dorgálásra, az igazságban való oktatásra, hogy tökéletes legyen az Isten embere fölkészülve minden jó cselekedetre."

2. Tim. 3. 16.
2. Pét. 1. 20.

Ezen felelet után, melyet a harmadik kérdésre adtunk, a kedves olvasó magától is megfejtetheti az első és a második kérdés rejtvényét.

2. F E J E Z E T .

Szövegmagyarázat.

Anyaszentegyházunk az apostolnak fentidézett szavait bőséges magyarázatokkal kíséri, hogy a közhivők a szent iratok olvasása közben téves utakra ne tévedjenek. Ezen magyarázatokat pontosan szemünk előtt kívánjuk tartani, hogy megmaradhassunk a helyes felfogásban, s el ne tévesszük a szellemi a kinyilatkoztatásnak és minden írásnak a lényege Krisztus Urunk azon figyelmeztetése szerint: "A szellem az, ami megéleveníti, a test nem használ semmit."

Ján. 6. 64.

Ezen egyházi szövegmagyarázatok végső foglalata az,

Jel.14.7.j.

hogy a szüzesség állapota előbbrevaló a házasságnál. Azért a trienti gyűlekezet már Máté evangéliumának 19.12. versében foglalt igékre való hivatkozással véghatározatában kimondotta a nőtlen állapot előnyét a házasság felett a következő szavakkal: "Ha valaki mondja, hogy a házasság előbbrevaló a szüzesség vagy a nőtlenség állapotánál, és hogy nem jobb és üdvösebb a szüzesség vagy nőtlenség állapotában maradni, mint megházasodni: átok alatt legyen."

Mát.19.14.j.

A nőtlenség némely értelmezők szerint a Bölcsesség könyvében is dicséértetik. Ezért az egyház a keresztény szüzeket a papi zsolozsmában fertőzetleneknek nevezi, kik bűnben nem ismerik az ágyat. A házasság annyiban neveztetik így, amennyiben a nemzés és szülés által onnét tenécszik az eredeti bűn. Ezen meghatározás szerint fertőzetleneknek kell tekintenünk a pogány szüzeket is. Ugyanezen könyv következő verseiből pedig: "Oh mily szép a tiszta nemzettség fényességben", az irás értelmező ezen szavakat az erényes, tiszta, vagyis a házasságnélküli és gyermeknélküli nemzettségre vonatkoztatja. És látszólag következetesen, mert ha a házasságban tenécszik a bűn, akkor egyszerűen be kell szüntetni a házasságot és megszűnik az eredeti bűn tenécszete.

Bölcs.3.21.j.

Sir.36.22.j.

Máshol ismét az egyház értelmezése különbséget tesz szemérmes és szemérmetlen nőtlenek között. Hasonlóképpen a szüzekre nézve is van az egyháznak figyelemreméltó magyarázata, melynek értelmében léteznek nem csupán "sajátlag szüzek" kik minden házassági viszonyról lemondtak, hanem olyan keresztények is, kik szüztiszta érzülettel bírnak, s a házasságban vagy azon kívül a világról s annak gyönyöreiről lemondtak, vagy legalább azokból kitisztultak, habár nem lehet tagadni, hogy ama tulajdonképpen való szüzek jelesebbek a Bárány kíséretében, amennyiben a szüzesség állapota előbbrevaló a házasságnál. Az egyház tanítása szerint tehát létezik nemcsak házasság-

Jel.14.7.j.

ságon kívül, hanem a házasságban is tiszta szüzesség vagy szü-
zi tisztaság.

1./ Midőn tehát szent irataink nyomán az egy-
ház a nőtlenségnek, illetve a házasságonkívüliségnek, vagyis a
legény és hajadon életnek ad elsőséget a házasság felett, ak-
kor természetesen csakis a szemérmetes nőtlenségről lehet
szó, mert hogy a szemérmetlen nőtlenségnek fogná pártját az
egyház, ez ellenkeznék az ő szentségével és igazságával. Csakis
ebben az értelemben használjuk mi is fejtegetéseinkben azt a
fogalmat.

2./ A nőtlenség elsőbbsége nemcsak az időre,
hanem a méltóságra is vonatkozik, mert az időbeli elsőbbséget
már maga a természet eleve megállapította, mert az minden te-
remtményét, tehát az embert is szüzi tisztaságban hozza a vi-
lágra. Igaz ugyan, hogy a szüzek is csak házasságból származhat-
nak, s így a házasság időbeli elsőbbségét lehetne vitatni, ez
azonban nem célja dolgozatunknak. Így a rang, a méltóság tekin-
tetében is hajlandók vagyunk elfogadni a szüzi állapot elsőb-
ségét, bár az Isten rendelkezéséből kifolyóan az egyház a házas-
ságot szentségi méltóságra emelte, a szüzességet azonban nem,
annál kevésbé szemérmetlen nőtlenséget. De nem kívánjuk az
egyház átkait magunkra vonni, azért szívesen elismerjük a szü-
zesség előkelő rangját és rendkívüliségét úgy, mint azt a po-
gány rómaiak is tették, kik Vesta szüzeit a nyilvánosság e-
lőtt mindenütt megkülönböztetett tisztelettel övezték. Igaz
ugyan, hogy amelyik hölgy törvényteleniséget követett el szü-
zessége ellen, azt kegyetlen barbarizmussal elevenen temettet-
te el a közfelfogás. Ugyanez a rigorózus szellem idézte elő
az ószövetségi népnél azt az intézkedést, mely a paraznasá-
got azonnali halállal sújtotta, mi egyremegy a pogány felfo-
gással, mert hiszen akár a házasságban, akár házasságon kívül
elkövetett paráznaság házasságtörés, illetve szentségtörés,

tehát halálos bűn, mi úgy a pogány, mint a zsidó szellem értelmében halállal büntettetett. Ugyanez a sors éri a keresztényeknél is számtalan esetben a nemí élet szentségtörőit, bár itten nem a törvényből, hanem csak a sértett fél saját elhatározásából kifolyóan ered a halálos ítélet.

3./ Nem tekintünk e kérdésnél a kinyilatkoztatás első igéjére sem, mely szerint Isten az embert férfiuvá és asszonnyá teremtette, vagyis a kettő egyesülésében áll "az ember" fogalma. Tehát sem a férfi, sem a nő önmagában véve nem felel meg az ember fogalmának, vagyis önmagában véve egyik sem teljes ember, csak félember. Ezt igazolja a természet törvénye is, mivel az ember, mint egyén, vagyis mint félember nem fejlődésképes, tehát az egységes, a teljes ember csakis a férfi és a nő együttlévé lehet. A pár az egész ember, az egyén csak félember. A fél tehát nem lehet tökéletesebb, mint az egész, azért Krisztus is párosával küldte szét tanítványait. Ezt jelképezte az ószövetség intézkedése, mely az elsőszülött váltságdíját egy fél siklusban állapította meg. Ezt fejezi ki a feleség etimológiája is, mely azt jelzi, hogy a nő "az ember" fele, másik fele pedig a férfi. Ugyanezt jelzi az asszony másik elnevezése, a néember szó, mi azt jelenti, hogy az asszony nem embers így természetesen önmagában a férfi sem teljes ember. Az egyén tehát csak ember fia, vagy ember leánya lehet a kinyilatkoztatás értelmében.

Ezen oknál fogva az Üdvözítő is önmagát következetesen emberfiának nevezi s a prófékták mindig ebben a megszólításban részesülnek az Ur részéről: "Ember fia! szólj, írj stb. -" Midőn pedig Pilátus a megalázott s meggyalázott Krisztust a népnek bemutatja, és így szól a nyilvánossághoz: "Íme! az ember!" ezzel csak azt a tényt igazolta, hogy a pogány mentalitású ember, nem képes "az ember" fogalmának finom árnyalatait megvonni. Mindazon által fenntartás nélkül elfogadjuk

az egyház tanítását, hogy a nőtlenség tökéletesebb állapot a házasságnál.

4./ Nem tekintjük ennél a pontnál egyház azon tanítását sem, hogy a szeretet végcélja az egymást szerető felek egyesülésében áll, mint ennek az eszmének szent irataink egy egész külön éneket szentelnek bőséges magyarázatokkal. S még így is valljuk, hogy a nőtlenség, t. i. az egyesüléstől való tartózkodás tökéletesebb állapot a házassági viszonynál, vagyis az egymást szerető lelkek egyesülésénél.

5./ Végül szent irataink nyomán megkülönböztethatjuk a papok és a világiak nőtlenségét. A dolog érdemére azonban erkölcsi szempontból a kettő között semmi különbség nincs, mert ha egyik állapotban erény a házasságonkívüliség, akkor a másikon is az, ha pedig bűnök követtetnek el benne, úgy mindkét állapotban csak bűn marad a bűn. Azért nem is lehet külön tárgyalni ezt a kérdést, csak egyetemes szempontból.

6./ További fejtegetéseink zavartalansága végett tekintettel kell lennünk az egyház azon tanítására is, mely a nőtlenség alatt a szemérmes, vagyis a nemi élettől mentes állapotot jelenti, mert a nőtlenség magábavéve nem zár ki esetleges félremagyarázásokat, eredményeket. Az a nőtlenség u. i. mely a törvényen kívül nemi életben való részesedést engedne meg, az egyház tanítása szerint vadházasságnak vagy paráznaságnak minősítették. Viszont szüzesség létezik az egyház tanítása szerint úgy a nőtlenségben, mint a házasságban; másrészt pedig a szüzességben is létezik házasság, t. i. a lelkek szellemi egyesülése, melyből az Isten fiai születnek. Sőt az egyház tanítása szerint még a szüzek szülése sincsen kizárva, mind ezt néhány szentírási példa mutatja. A parthenogenesis ritka kegyelmének legragyogóbb példája a Boldogságos Szűz története, kinek szüzi anyaságát külön hitcikkely dicsőíti az Ő szeplőtelen fogantatásával együtt. A szentírás ezenkívül még

két szüzi foganásról emlékezik meg, és pedig Sára, valamint Erzsébet esetéről. Sára u. i. Ábrahám felesége, természetfeletti módon, az adott isteni ígértet folytán, tehát férje közreműködése nélkül foganta és szülte fiát, Izsákot, mert Sára élemedett és magtalan volt. Hasonlóképpen Erzsébet, Zakariásnak neje, Szűz Mária nénje is magtalanságban és öregségében foganta és szülte az Ur hirnökét, Keresztelő szt. Jánost. Ezen tények világosan igazolják, hogy a gyermekáldás szolgálatában még a szüzességet is beillesztette az Ur, mi más szavakkal kifejezve azt jelenti, hogy az Isten örök végzéseiben a gyermekáldás áll az emberi hivatás magaslatán. Hogyha u. i. a házasság és gyermeknélküliségben állana csak "a fényes nemzetség" fogalma, mint ezt az írásértelmező fent idézett szavaiból könnyen el lehet gondolni: akkor ez még az egykénél is szörnyűbb bűn lenne az embernek, mert akkor igazolva lenne a szemérmetlen nőtlenség és hajadonok, agglények és aggszűzek minden perverzítése; az angyalcsinálók gyilkossága, melyet magzatokon hajtanak végre, és azoknak a háziuraknak a visszaélése, kik sem házmestert, sem lakót nem fogadnak be csak gyermektelenektől.

E fejezet összefoglalása gyanánt meg kell jegyeznünk e kérdésekkel kapcsolatos kategóriákat, melyek körül elmélkedéseink mozognak. A főfogalmak tehát a következők:

a/Házasság; b/.Szüzesség; c/.Nőtlenség; d./Férjtelenség; Minden állapotban lehetséges annak szemérmes vagy szemérmetlen jellege, és így minden állapot ezen kétféle jelleg szerint lehet szüzi tisztaság, vagy paráznság, azzal a különbséggel, hogy a paráznság bűne egyszer s mindenkorra véget vett a szüzesség erényének, addig a többi állapot az esetleges hűnözés előfordulása után is érvényben maradhat-és többnyire meg is marad, de csak külsőképpen, vagyis látszat szerint.

1. Mózes, 17. 15. 18.
" 10.

Luk. 1. 36.
Gal. 4. 23.
Zsid. 11. 11.

3. F E J E Z E T :

A nőtlenség dicsérete.

Keresztény elődeink elmerülve a nőtlen élet gyönyöreiben, annak szívesen adtak előnyt a házasság élet felett, mely bizony sok megpróbáltatásnak teszi ki az ember hitét, reményét és szeretetét. Sőt voltak olyan tulzók keresztények is, kik a házasságot vétkecs dolognak tartották, azt állították, hogy minden keresztény nőtlen állapotban várja az Ur közeledő eljövételét. Ezek halvélekedése ellen kellett szent Pálnak nyomatékosan kijelentenie, hogy ezt az Ur nem parancsolta, hanem ő, mint az Ur kegyelméből hív apostól, az Isten nevében és lelke szeriint csak tanácsolja a nőtlen állapotot a megtartózkodás szent szellemében, de senkinek sem parancsolja. Azok t. i., akik a megtartózkodás ajándékát nyerték, ugymond az apostol, jobban járnak a nőtlenséggel; akik azonban nem nyerték azt a rendkívüli ajándékot, azok házassodjanak meg. Mivel pedig az apostol mindenkinek tanácsolja, közvéleményök a szentatyáknak, hogy mindenki élhet nőtlen életet, ha akar, azaz ha Istent a megtartózkodás ajándékáért kéri, arra hősi kitartással törekszik, és együtt működik az isteni kegyelemmel, melyet Isten megad mindannak, ki Őt azért kéri.

1. Kor. 7. 27. j.

Sőt maguk Krisztus Urunk környezetében levő tanítványok is erre a vallomásra ragadtatnak: "Ha így van dolga az embernek feleségével, nem hasznos megházasodni." Ő pedig mondá nekik: Nem mindnyájan fogjátok fel az igét, hanem akiknek adatott, vagyis a nem házassodás, a nőtlenség eltökélésére nem mindnyájan, hanem csak azok képesek, akiknek a megtartózkodás kegyelme Istentől adatik, kik szabad akaratjukból és Istennek kegyelmével a mennyország kedvéért a házasságról le-

Mát. 19. 11. j.

mondtak, hogy az érzékiség legerősebb ösztönét legyőzvé, a keresztény tökélyben magas fokra emelkedjenek, s a jónak valósulását magokban és magokon kívül akadályozatlannal és kesébbé megoszlott szívvél eszközöljék. A házasság az emberi szaporodásra az Istentől és megszentelt, de mégis csak földi viszony. Erről magasabb cél kedvéért lemondani igen nagy érdem, főleg hogy ami a házasságot megnemesíti, a lelkek egyesülése azon kívül is fennállhat. Továbbá a házasságnak is, mint minden földi viszonyoknak, van szellemi képmása: az ember egyesülése a mennyországgal, melynél fogva az ember ép olyan osztatlannal adja át magát a mennyeknek t. i. a belső keresztény érzületnek, mint a nő a férjének. E szellemi házasság annyival fentebb áll a testi-
Mát. 19. 14. j. nél, amennyivel fentebb áll a lélek a testnél." Ezen meggondolások alapján mondotta ki a trienti egyetemes gyűlekezet is fentidézett nevezetesen határozatát a nőtlen állapotnak a házasság felett való előnyét illetőleg.

Minthogy tehát oly ritka és rendkívül becses isteni adomány a megtartózkodás kegyelme, s annyira alkalmas az isteni dolgokkal való foglalkozásra a szemérmes nőtlenység, illetve a férjtelenség állapota, éppen ezért feletébb nagyrabecsüljük, és a kat. egyház tanítása szerint tökéletesebb helyzetnek tartjuk a házassá viszonynál, minek jelzésére az Athos hegyi szerzetesek nő nélküli államot létesítettek. Sőt mi több az anyaszentegyháznak az előbbieken vázolt felfogása annyira fedi a buzgó lélek mistikus hajlandóságait, hogy ugyanezt a felfogást már a kereszténység születése előtt réges-régen megvalósította a pogányság, főként pedig Gautama királyfi a buddhizmus tanításában. Egészen fiatal házass ember, egy gyermek atyja volt csak Sakjamuni, midőn a szent élet vágyától tehát a mennyország után való epedésétől üzetve, vezeklő életre szánta magát és elhagyta fejedelmi trónusát, és éjszakai időben, nejétől fiától el sem búcsúzva, csupán hű lovásától kísérve eltávozott

országából, hogy nyugalmat találjon lelkének és az embereknek, mert mint ő maga mondotta: "Szüksös nyomot az élet a házban, a tisztátalanság tanyáján; szabadság nyílik az otthon elhagyásában." És még így gondolkozott magában, elhagyta otthonát. A szentség után sovárgó hinduk között sok követője akadt; de midőn a nép látta, hogy a lakosság színe-java követi tanait és nőtlenségi fogadalmat tesz, a családok kipusztulásán aggódva, méltó zugolódásba tört ki ellene mondván: "Gautama samana gyermektelenséget, özvegységet hozott a városnak." És Buddha belátta a szemrehányás alapos voltát és csak annyit tudott rá válaszolni, hogy a mit a nép romlásnak nevez, ő azt a nép legfőbb lelki érdekének tartja.

Heinrich E. Iroda
lomtört. 1. 71.

Ismeretesek a római Vesta-szüzek férjtelenségi fogadalmai úgy, hogy történelmi ténye a pogányságnak az, miszerint úgy a nőtlenséget, mint a szerzetesi intézményeket már a kereszténység előtt létrehozta és a mai napig is életben tartja. A nemi életnek ilyen felfogását annál inkább kell a pogányság emanációjának, szüleményének tekintenünk, mivel az ószövetség népénél ilyenféle felfogásnak nyomára sem akadunk. Pedig ezt a népet, melynek gondozására bízta a jó Isten a Törvényt, nekünk példaképpül állította fel a Mindenható, mint ezt az anyaszentegyház tanítja. Az ószövetségben sehol semmi nyoma sem a nőtlenségnek, sem a szüzességi, sem a szerzetesi fogadalmaknak, ellenkezőleg mindenütt az idején való házasságnak követelménye nyomul előtérbe, úgy amint az a Tóra népénél ma is teljes gyakorlatban van. A nőtlenség, remeteség, szertesség, pedig mindenütt kialakul, hol a törvény rendelkezései csak a szívekbe vannak beírva és nem egyuttal az ajtófélfára is, úgy mint a zsidóknál, kik csakis ennyiben különböznek a pogányoktól az apostoli tanítás értelmében. Távol legyen tőlünk ezzel azt mondani, hogy a nőtlenség talán erkölcstelen, s így elvetendő valami, sőt ellenkezőleg, midőn azt olvassuk, hogy apostolaink szentatyáink s egyházunk oly kitűnő szavakkal magasztalják a nőtlenséget, melyet maga a jósaős Üdvözítő is helyben hagyott

Luk. 10. 1. j.

ezzel elismerését nyilvánította a pogányok dicséretes szorgalma iránt, mellyel a mennyek országának tökéletessége felé törekedtek, hol a tiszta ^{lelek} sem nem nőülnek, sem férjhez nem mennek. Ezzel az Isten Mester egyuttal kifejezte azt, mit az anyaszentegyház tanít, hogy voltak és vannak a pogányságban is igazságok, melyeket mi keresztények is elfogadtunk, minthogy ott is a Szentlélek működött és működik, és hogy ők is Krisztus Urunk juhocskái, kiket többé nem választ el a választott néptől semmiféle válaszfal.

Csel. 2. 5. j.
Ján. 10. 16.

Ef. 2. 27.

I. Kor. 7. 9.

Minthogy tehát pogányoknál és keresztényeknél oly dicséretes dolog a nőtlenség és pedig annak komolyabb jelentése, mi a sajátlagos szüzességgel egyenlő értelmű és értékű, igen sokan követésére buzdulnak, bár benne és érte az apostól szavai szerint égnie kell az áldozatoknak. Ha tehát a felettébb nehéz lemondásnak annyi hősl elkü szentje akad, mennyivel inkább terjedhet az a nőtlenség, mely csak a házasság és gyermeknélküliségben áll, tehát megenged magának egy kis flörtöt, egy kis pikanterit, azután belső viszonyt, majd mindent végül a szabad szerelmet, mi teljes értékű és jelentésű a nyílt vagy titkolt paráznasággal, a vadházassággal, mely a mi magasabb erkölcsi felfogásunkban mentelmi jogot élvez a törvényes üldözéssel szemben, minthogy ez hivatalból nem üldözendő cselekmény. Mikor tehát a nemi élet a mi korunkban csupán a természet sanciójának védelme alatt működik az elég gyakori venerikus betegségek képében, amikor ^a szerelme örök tűzének lángjait olcsó pénzen ~~el~~ lehet büntetlenül hűteni; hogyné lenne a nőtlenségnek számtalan híve és követője, de az ilyen viszonyokat igazán a legjobb akarattal sem lehet nőtlenségnek, annál kevésbé szüzességnek neveznünk, mivel ezeknek a nőtlenséghez tulajdonképpen semmi közük sincsen.

4. F E J E Z E T .

A házasság dicsérete.

Ha jól megfigyeljük az Írásnak azt a nevezetes helyét, honnét a nőtlenség tana ered a kereszténységbe, akkor azt látjuk, hogy az tulajdonképpen a házasság ügyével kezdődik, mely igen élénk párbeszédnek szolgáltatta anyagát Krisztus Urunk, a farizeusok és az apostolok között. A farizeusok u. i. azt a kérdést vették fel, hogy szabad-e az embernek elbocsájtania feleségét vagy sem. Az Üdvözítő e kísértő kérdésre a házasság felbonthatatlanságának tantételével felelt, kiemelve az egyház azon tanítását, hogyha a válás esetleg bizonyos esetekben be is következne az ágytól és az asztaltól, új házasságot kötni, illetve más nőt elvenni, máséhoz férjhez menni a paráznaság bűne nélkül nem lehet. Ez a házasság szentségének oly magasra emelt dicsérete, melyhez hasonlót csak a trójai háború eposzája, vagyis a görög klasszikus hősköltészet tud felmutatni. Az Ilias u. i. semmi más, mint a házasság szentségének és felbonthatatlanságának dicső himnusza, hasonlóképpen Homéros hőskölteménye, az Odysseia is. Krisztus Urunk ezen kijelentésével, melyet a farizeusoknak és apostolainak adott, tulajdonképpen csak az Ószövetségnek ide vonatkozó tételét erősítette meg, mely tiltotta eredetileg a válást, és egyáltalában nem ismerte a nőtlenség intézményét, valamint a Tora fia ma sem ismerik azt, sem a szerzetes életet, mert egyedül a család és annak minden magasabbrendű egységén épül fel a nép társadalma, mely alkotmány évezredek óta dacol minden viharral az anyagi fegyverek nélkül, csupán a lélek fegyvereiben vetett bizodalommal.

Az egész Ószövetség egyöntetű bizonyíték arra

nézve, hogy a házasságban éppen úgy fellángolhat az Ur szolgálatának szerelme, mint a nőtlenségben, mit a Bibliának számtalan története igazolja. Sőt mi több, Dávid sok nejűségében szerzte lelkes zsoltárait melyeket nagy buzgalommal és szakadatlanul zengedeznek a kereszténység szüzei és nőtlenei. Dávid fia pedig, Salamon, 700 feleség és 300 ágyas mellett is olyan szent könyveket szerzett, hogy nem tudnak vele eltölteni ami nőtleneink és szüzeink, sőt ezeket is felhasználja egyházunk a nőtlenség és szüzesség igazolására. Nagyon lehangoló, visszás és igazságtalan lenne az a tanítás, mely a házasságot alkalmatlanná nyilvánítaná az Ur szolgálatára melynek még a bolygó misszionárius foglalkozásában éppen úgy megfelel, mint a nőtlenség, mint ez a nomádok, cirkuszosok, cigányok, színészek vagy egyéb vándor foglalkozású népek élete mutatja, mert Isten férfivá és asszonyvá teremté "az embert", s így az asszony, a férfi testének, lelkének fele minden helyre és körülményre elkíséri akadálytalanul az ő testének lelkének felét, kihez szétválasztathatatlan kapocs fűzi Isten rendeléséből folyóan. Nem egy ilyen vándor családot láttam, melyben tíz gyermek is nevelkedett egy szekéren és mind olyan egészséges volt, mint a makk.

Az a ténykörülmény tehát, hogy a férfit a nő minden elképzelhető életviszonyban vakon követi, teljes mértékben szemlélteti az isteni parancs súlyát és erejét, melynek megkezdése oly mérhetetlen nehézségekbe ütközik, és oly végzetes következményeket von maga után az egyénre, az egyházra és az államra egyaránt, mert mint az egyház tanítja a házasság célja a szaporodás. Viszont az ember célja a házasság. Erre vonatkozó legelső isteni intézkedés egyetemességét és erejét ezenkívül igen élénken ábrázolja az az ágyasságunk ószövetségi felfogása, melyet egyházunk is igazol, hogy az illető szövegekhez fűzött magyarázataival. Ha a pátriarkák korában u. i. a fe-

leség magtalan volt, vagy egykét gyerek után megszűnt szülni, akkor ágyasokat vett magához a családfő, hogy ezek pótolják a törvényes nő magtalanságát. Az ivadék után való olthatatlan vágy készítette erre nemcsak a férjet, hanem a feleséget is, mert az ő tulajdonának számítottak a cselédtől származó gyermekek is. Ebben a tekintetben Salamon király vitte el a rekordot az ő ezer nejével. Feletttébb tanulságos e tekintetben a későbbi korok felfogása is. A római jog az ágyasságot nem tiltotta, sőt az ágyassági viszonyból származó gyermekeknek több tekintetben előnyösebb helyzetet biztosított, mint a házasságon kívül nemzett gyermekeknek. A keresztény egyházi törvényhozás is csak hosszú idő múlva határozta el magát arra, hogy a mindinkább elterjedő ágyassággal szemben állást foglaljon, sőt azt lehet mondani, hogy a kereszténység első századaiban megvált a hajlandóság arra nézve, hogy az ágyassági viszony, mely a családalapítás szándékával jött létre, a házassággal azonosnak tekintessék. Az ágyasságnak tilalmát ugy az egyházakra, mint a világiakra X. Leó pápa mánodotta ki. Az újabb törvények szerint az ágyassági viszonyban való együttélést nem lehet büntetni, ha csak valami más büntetendő cselekmény esete nem forog fenn, mint pl. házasságútrés, vérfertőzés stb. Az ágyasság ellen ma már csak erkölcsi eszközökkel s legfeljebb nyilvános közbotrány esetén lehet rendőri intézkedésekkel küzdeni. Ha ilyen enyhe elbánásban részesül az ágyasság, a vadházasság, mennyivel szentebb viszornak kell tekintenünk annak szelidebb alakját, a törvényes szertartásokkal kötött házasságot, melyet az egyházi szentség rangjára emel.

A szentatyák azok jámbor véleményét tehát, melynek értelmében mindenki élhet nőtlen életet, aki akar, csakis a legszűkebb korlátozások között foghatjuk fel, mert a nőtlenesség, t. i. mint a nemi élettől való teljes tartózkodás. logikai absursum, mi nem volt és nem is lehet egyetemes rend-

szabály sehol és soha, mivel a legfeljebb egy emberöltőn keresztül volna gyakorolható, mert ez az egész emberiség teljes kihalására vezetne. Ezzel szemben a házasság egyetemes rendszabály volt az egész ószövetségi életen át a zsidóknál és az is marad minden népnél örökké. A valóságos helyzet az, hogy mindenki élhet a házasságban Istennek tetsző életet, ha Isten törvényei szerint él, vagyis a házasság kiválóan alkalmas és Istentől rendelt talaja az istenes élet legteljesebb kifejtésére. Az idézett szentirási helyekből és a hozzájuk fűzött hivatalos magyarázatokból következő testi és lelki tények következtethetők:

1.Móz.3.6.j.

a./ Aki a természet által meghatározott időben, vagyis az ivarérettség korában házasságra nem lép, az égni fog azon kívánságok által, melyek a fenntartás céljából az emberbe az Istentől beoltottak, mint ez a szentírás első lapján olvasható, hogy a nőnek férje után lesz kívánsága és viszont. Ez az ember testében beírott isteni parancs idézte elő az ószövetség asszonyainál a halálos vágyat a gyermek után, és azt a törvényt, mely nem ismert társadalmában sem papi, sem világi nőtlenséget, sem a szüzességi fogadalmakat hanem csak egy katolikus, azaz általános köteleességet, hogy szent ivadék támasztassék még a gyermek nélkül maradt özvegytől is.

b./ A dolog rendje követeli, hogy ebben a lóbozó tűzben égni és elégni, mint a gyertyaszál, és az Istentől beoltott életet továbbítani egy tiszta és folytonos önfeláldozás, mely termérek gonddal bajjal jár, de csak az olyan társadalomban, mely az ide vonatkozó isteni törvényeket nem ismeri vagy ha ismeri nem alkalmazza, mert ezek a törvények mellett a házaselet nem lenne olyan rettenetes teher, hanem kedves köteleesség. A törvény nélküli, vagyis modern pogány társadalomban, mely erkölcsi szempontból sokkal alacsonyabb ni-

vón mozog a primitív pogányság szintjénél, a házasság való-
ságos rizikó és csőd, azért oldalognak attól a hitüket vesz-
tett emberek, és inkább a könnyebb legény élettel, az egyház-
tól is fennsícsért nőtlenséggel helyettesítik azt, mert a
Tórában kívül társadalomban könnyen ki lehet játszani az Urnak
a természetbe ojtott parancsait, és olcsó pénzzel le lehet
hüteni a kívánság lobogó lángját és az ösztön hevét.

c./ Ez a mennyei Atyából sugárzó kívánság,
mert a nemzést az írás szavai szerint az Atya adja az embe-
reknek, nyilván igazolja azt is, hogy az ember magában véve
nem tökéletes lény, hanem csak a teljes egybeolvasásban éri
el emberi tökélyét, mert ha nem törne minden akadályon át,
hogy természetének másik felével találkozzék és vele test-
ben, lélekben egyesüljön: akkor nem lennének egymásért terem-
ve. Ezt maga az Ur jelentette ki mondván, hogy nem jó az em-
bernek egyedül lenni, azért teremtette a férfiú számára a nőt.

d./ Az apostol idézett tanácsa azt a látsza-
tot kelti, hogy a házasságonkívüliség, a nőtlenség, illetve a
férjtelenség magában véve is egyértelmű magasabb papi vagy
szerzetes élet követelményeivel, t. i. az abszolút szüzességgel
és így az ember a házasságon kívül, a legény vagy hajadon
életben eo ipso és kizárólag csak az Ur dolgával foglalkozik
csak arról gondoskodik és azzal törődik, a házasságban vi-
szont az ember kénytelen lenne a világi dolgokba nyakig el-
merülni. Ebből a látszathoz azt következtetni, hogy a nőtlen-
ség már önmagában véve biztosítja a tiszta szellemi életet,
viszont a házasság lényegénél, természeténél fogva akadályoz-
ná azt, merő tévedés lenne a veszedelmes tévtan, mely nyilván
a házasság eltörlésére és azabad szerelemre vezetne, mint
ahogy nem egy sektánál vezetett is, és a kommunizmusban ma is
teljes virágzásban van. Ez a tan arra a csalódásra vezetne,
mintha a család nem lenne elsőrangú és rendű dolga az Urnak,

és fontosabb alkotása a nőtlenségnél!

Az apostol tanácsából tehát más nem következik, és nem is következhet csak az, hogy bizonyos szolgálatoknak jobban látszik kedvezni a nőtlenség, mint a házasság; illetve a legényélet, mint a nős állapot. Ezt tanítja az egyház a papi funkcióra nézve; ugyanez a szempontot érvényesíti a katonaság, csendőrség, rendőrség, mely szintén nem vesz fel nőseembereket szolgálatába, vagy a nősülést megnehezíteni törekszik különféle kautélákkal. Ugyenezen érveléssel élhet teljes joggal minden más foglalkozás; amint újabban a háztulajdonosok is csak gyermektelen vicéket, házmestereket és lakókat fogadnak fel: ámde minél jobban fellendül a hajadon és legényélet, annál nagyobb mértékben elhervad a család és azzal együtt a nemzet s az egész emberiség. Az apostoltól a nőtlenségre adott tanácsnak valódi, helyes értelme csak az lehet, hogy a nőtlenség látszólag könnyebben tudnak az Ur dolgában mozogni, mert nem akadályozza őket ebben a család, ha azonban ez áll akkor ugyanezt elmondhatja magáról minden más emberi foglalkozás.

A szegény szenvedő házasságok vigasztalására és enyhülésére, kik a nap hevét és a munka terhét viselik, meg kell még emlitenünk azt a fontos isteni intézkedést, hogy az Ur akarata szerint a szűzek is kizárólag a házasságból keletkezhetnek, viszont a házasság is a szűzek egysülésében áll, sőt magát a legszentebb Szűzet is az Ur nem szerzetbe, hanem a családi életbe, a családi házasságban helyezte el és Őt a férfi védnöksége alá rendelte, és még a keresztfáról adott végrendeletében is Őt egy férfinak, kedves tanítványának gondjaira bízta. A boldogságos Szűzet pedig nem az ő szüzességéért részesítjük hyperduliában, vagyis rajongó szeretet túlárado tiszteletében, hanem azért, mert számunkra az Isten Fiát, a világ Megváltóját szülte. A szűz

anyaság, a szeplőtelen fogantatás, az asszonyok között való áldottság, a mennybe való felvétel és minden kiváltság a teljes büntelenség~~ge~~ együtt csak méltó kerete volt a leg-szentebb szülésnek. Hasonlóképpen a parázna Ráhobot, ezt a prostitulált nőt, nem az Ő paráznaságáért tiszteljük a Meg-váltó Ősanyái között, hanem azért, mert Jézus nemzetségének egy tagját szülte.

De ne dicsérjük tovább a sok szenvedéssel járó házassági állapotot, melyet a buddhizmustól kezdve oly sok-szor lebecsültek a tökéletességükben büszkélkedő nőtlenség, és bízzuk a dicséretet az Urra magára, ki tisztán látja a nőtlenség szüzességének igazi ábrázatát, és ki fogja tüntetni az ítéletben, hogy vajjon azon mértékben feleltek-e meg az Ur tökéletesebb szolgálatának, mint amilyen reményeket fűzött hozzá az apostol! Egyelőre tehát mt. házaspárok hordozzátok tovább béketűréssel a keresztet, melyet az Ur vállaitokra helyezett abban a biztos jutalom reményében, melyet ugyanezen kedves apostolunk kifejezett mondván: hogy az asszony üdvözölni fog a fiak, a gyermekek szülése által. Ha pedig így üdvözöl az asszony, akkor bizonyára férfi is üdvözöl a gyermekek nemzése által, ha egyébként megmaradnak a hitben és szeretetben.

1.Tim.2.15.

5. F E J E Z E T .

A szemérmetlen nőtlenség bírálata.

Egyházunk tanítása szerint a nőtlenségnek, illetve a férjetelenségnek kétféle árnyalata van, u.n. a szemérmes és a szemérmetlen nőtlenség. A szemérmes nőtlenség a házasságonkívüliségben és a gyermektelenségben áll az egyházi értelmezés kifejezése szerint. Ez a meghatározás természetesen csakis a nemi élettől való teljes tartózkodásra

Bölcs.3.21.j.

érthető és értendő, vagyis az abszolút szüzességre, mert máskülönben nincsen semmi értelme a fenti distinkciónak, megkülönböztetésnek, mivel ugyanis mindegy akár szemérmestes, akár szemérmetlenül üzi az illető a nőtlenséget. De meg azért sem lehet másként felfogni ezt a helyet, mert a nőtlenség mint együttélés a tágabb értelemben soha meg nem szüntethető természeti helyzet és adottság, és mint ilyen még a szigorubb szabályok alatt álló papi nőtlenségben is megvan a szemérmestes nőtlenség sérelme nélkül. Hogyha viszont a nőtlenséget a nemi élet teljes kiküszöbölésének, a tisztaságnak fogjuk fel, akkor ez az eset is fennáll mindenkire nézve és az ivarérettség előtt és a nemzés korának befejezése után, és ebben az értelemben teljesül a szentatyák jámbor közvéleménye. Amily rendkívül becses, ritka és éppen azért felettebb megbecsülendő isteni ajándék a teljes nemi megtartózkodás kegyelme, és amennyire alkalmas az istenes dolgokkal való foglalatosságra a szemérmes nőtlenség, illetve a szemérmestes férjtelenység állapota, miért is azt az egyház kívánságához alkalmazkodva tökéletesebb helyzetnek tartjuk a házasságnál: annyival tökéletlenebb és veszedelmesebb a tisztas erkölcsökre nézve a szemérmetlen nőtlenség, melyet maga az egyház tanítása is elvet. Már a bölcsesség öszövétségi tanítója is kifejezi ezt a tételt irván: "Ki hiszen annak, kinek fészke nincsen és betér, ahol beesteledik, mint a felővezett tolvaj, városból városba szökven." Az egyházi értelmező szerint a szent író itt a kóborló fajtalan agglegények ellen kel ki, valamint természetesen azon legények és nőtlenek ellen, kik nem kóborolnak a mai modern világban, hanem meghúzódva a jó állások husos fazekai mellett, az este beköszöntével kelnek szemérmetlen foglalkozásaikra, mint az éjjeli ragadozók. Ezek t. i. sokkal veszedelmesebbek a kóbor agglegényeknél, mert ezek kivétel

Sir.36.28.

nélkül szegény legények is egyuttal és így senki sem hisz és nem is hitelez nekik ismeretlenségük és szegénységüknél fogva. De ki tudná ezt az erkölcsi rombolást statisztikai adatokban feldolgozni, mit ezek a helyben lakó szemérmetlen nőtlének külön-külön és egyetemlegesen véghez tudnak vinni. Csak egy-egy szerelmi tragédia, egy-egy holttestem, mint a folyó vize magából felszínére dob, suttog-e legények érdemleges munkáiról. Istenem! de sok fejfára be vannak vésve ennek a nőtlenségnek hőstettei! A szemérmetlen nőtlenség tehát a maga lényegében egyértelmű a paráznasággal, éppen azért nincs is semmi értelme annak, hogy ezt a főbűnt ilyen cifra néven szólítsuk és azt ilyen álarcos papirosba leplezzük, mikor annak igazi nevét már kezdettől megállapította az egyház, t. i. a bujaság vagy paráznaság kifejezésében. Minként a szemérmetes nőtlenség a maga lényegében egyenlő jelentésű fogalom a szüzi tisztasággal, vagyis a nemi élettől való abszolút tartózkodással és így helyesen csakis szüzségről, másrészt pedig csak paráznaságról beszélhetünk a nőtlenség ügyében. Az alábbiakban tehát ebben az értelemben fogjuk használni e kifejezéseket, mivel az indokolatlan distinkciók csak összekuszálják az amugy is szövevényes és kényes nőtlenségi kérdést.

A paráznaság főbűne az öszövétségben statárlja szigorral és rövidséggel büntettetett, nyombani halál, megköveztetés járt ezért a törvénszegésért. És ezt a büntetést a zsidóság könyörtelenül végre is hajtotta akár a házasságtörés, akár a férfi, vagy baromparáznaság esetében. Annál érthetetlenebb e tekintetben a keresztény morál s a világi felfogás egyhesége, melyet ezzel a főbűnnel szemben támaszt, viszonyítva a másik két bűnhöz t. i. a lopás és emberölés bűneihez. Ha egy pár csibét, vagy tyukot elemelnek a kóbor cigányok az alvégen, rögtön megmozdul a kakastoll és

kinyomozza a tetteket; hasonlóképpen szigorú preventív intézkedések alkalmazósznak a falusi mulatságok-t gyakran előforduló személyi bizonnyalanságot, a verekedést. De a nemi életre kiadott isteni rendszabályok ugyiszlván teljesen hatál, on kívül helyeztetek, ennek viszont az lett a következménye hogy elterjedtek a 6.ik isteni parancs körébe vágó bűnök, és így veszendőbe kerül-t a népszaporodás. Ezt a tételt a maga korában úgy fejezte ki a próféta, hogy van parázñaság, mert elhagyták az emberek az Ur törvényeit. E kedvezőtlen eredmények létrehozásában pedig legfőbb szerepe van a nőtlenségnek, mely természeténél fogva melegágya az erkölcsök lazulásának. Éppen ezért az egyházak szándékai szerint küzdünk kell a nőtlenségben meglapuló parázñaság ellen, ha az ebből származó társadalmi veszélyeket elkarjuk hártani nemzetünk fejeéről. Ez a nőtlenség a tulajdonképeni alapja és oka azoknak a visszaéléseknek is, mely-ek egyes családokat az egyke rendszerébe sodornak. Mert ha b-ün az egyke, akkor nagyobb bűn- a semmike rendszere, mert ez az isteni és természeti törvény lelkiismeretlen kijátszása azok részről, kik a szemérmes nőtlenség szerepét játszik a nyílt színen, színpadok mögött pedig gondtalanul élnek a szemérmetlenségben nőtlenségüket vagy hajadonságukat. Az egyke ellen való küzdelem tehát egyértelmű a nőtlenség, illetve a parázñaság elleni küzdelemmel. És ezt éntzi a világi törvényhozás is, midőn ösztönszerűen igyekszik a nőtlenséget leszerelni különféle rendszabályokkal. Ámde ezek csak kezdetleges próbálkozások a helyes irányban és azok is maradnak mindaddig, míg a világi törvényhozás magát el nem határozza arra, hogy az isteni törvénykönyvek teljes mértékben elégtételt szerezzen. Míg t.i. a világi hatóságok megelégszenek az agglagony adónak kivetésével és behajtásával, melyet legutóbb Törökország is magáévá tett, sem az egyke, sem a nőtlenség maga, mi a gyermektelenség eredendő forrása, orvosolva nem lesz és nem is lehet, mivel tulajdonképpen ez a társadalmi fekély idézi elő nemcsak a vele szorosan összefüggő prostitucót, leánykereskedelmet, női nyomort és munkanélküliséget, hanem az egyke elméletét is, valamint a női méltóság általános hanyatlását.

G. F E J E Z E T .

Az általános létkötelezettség.

Eddigi elmélkedéseink során a következő eredményekre jutottunk, melyeket így fogalmazhatunk meg tantételekben:

a./ Az ószövetségi Törvény, a Tóra értelmében való törvény az egyedüli életképlet a házasság, azért ahol érvényben van a Tóra törvény, ott nincsen nőtlenség, viszont pedig ahol van nőtlenség, ott nincsen érvényben az ószövetségi Törvény vonatkozó pa-

parancsa.

B./ Az ószövetségi szűzek, kik bármi oknál fogva nem részesülhettek a házasság szentségében, elhervadtak a család tövében, mint magtalan virágszálak. Akiket pedig elragadott : korai halál, az Írás szavai szerint Istennek tetszvéen, kedvessé lett, és a bűnösök között élve, elvitetett. Ezek tessék a Bárány belső kísértét, kik kísérik a Bárányt, akárhova megyen, mert őket kárpótolja az Isten a vesztett boldogságért, melyet a földön a házasság szentségében nem élvezhettek saját hibájokon kívül. Ezt a törvényszerű felfogást klasszikus szavakkal jellemzi Jefta leánya, kit atyja áldozati halálra adott. Ez a szegény leányka két hónapi haladékokat kért és kapott atyjától szüzességének siratására mondván: "Bocsáss el engem, hogy két hónapig távozzam a hegyekbe, és sirassam szüzességemet társaimmal." E helyhez az egyházi magyarázat ezen szavakat fűzi, sirassam szüzességemet, mivel fiatal koromban a nélkül kell meghalnom, hogy részesülhetnék a szerencsében anyává lehetni bocsáss a hegyekbe, a magányba. A kik tehát részesülhetnek e szerencsében, kötelességük e szerencsével élni, különben megtagadják az emberi hivatás legfontosabb részletét.

c./ A nőtlenség nem zsidó, sem nem keresztény, hanem pogány eredetű életképlet, sha egyházunk ezt az újszövetség révén levezethetőnek tartja, ezzel csupán az üdvözítőnek azon kinyilatkoztatását igazolja, mellyel az Isten Fia a pogányokat is azzal a megváltó szeretettel fogadta keblére, mint a zsidókat.

d./ Máté evangéliumának 19. fejezetében említett nőtlenség a válás után keletkező állapotot szabályozza, nem a sajátlagos szüzességet, mire nézve az apostol határozottan kijelenti, hogy nincsen e tekintetben parancsa, így csak tanáccsal szolgálhat hűveinek.

e./ Egyházunk tanítása szerint a házasságban is gyakorolható és megtartható a szüzesség, de a szüzességben, vagyis a nőtlenségben nem gyakorolható a házasság, az az a nemi élet a törvény rendelkezéseiből kifolyólag.

f./ Isten rendelése és a bibliai példák értelmében még a szűzek is szülni tartoznak, mi az ember testének és lelkének a célja akár a parthenogenesisben, akár a gúnégenesisben; ezt az eredeti célt, melyet az újszövetség nem szüntetett meg sem nem módosított, alapjában veszélyeztetni a pogány eredetű nőtlenség elvétele.

g./ Szűzek egyesülése a házasság, viszont csak a házasságból keletkezhetnek a szűzek.

Ezen nagyfontosságú tantételek, melyek az egyházi tekintélyen nyugszanak, azon egyetemes érvényű fogalomhoz vezetnek, melyet az általános létkötelezettség néven szólíthatunk elő, mely az általános védkötelezettség elvének egyenrangú társfogalma. Az ált.védkötelezettség u.i. ma már férfire és nőre egyaránt súlyos

terheket ró az ellenséges támadások elhárítása céljából. Hasonló alapon kezd kidomborodni az ált. létkötelezettség zükségszerűsége is, mert ha mindenkinek elemi feladta és kötelessége részt venni a haza védelmében, akkor ugyanolyan egyetemes és általános kötelessége mindenkinek részt venni a nemzet fenntartásában és létszámának szaporításában. Ezen súlyos kötelességek alól magát bárkinek kivonni egyértelmű a hazafiatlanság és erkölcstelenség vádjával.

És míg a harcban gyávát, az öncsonkitót, az árulót a törvény kegyetlenül bünteti, addig a nőtlent, ki bölcséletileg ugyanolyan bünt követ el nemzete ellen, mint az áruló, azt csodálatos módon dédelgeti a közfelfogás, a törvény pedig futni hagyja őt, holott az állam elsőrangú érdeke az emberanyag utánpótlásáról való gondoskodás, melyet egyedül és kizárólag az Istentől elrendelt általános létkötelezettséggel lehet sikeresen biztosítani. A létkötelezettség elve u. i. két alapvető tételt foglal magában: 1./ azt, hogy az életet nincsen senkinek jogában magától vagy mástól önkényesen eldobni illetőleg elvonni, 2./ azt, hogy az életet továbbítani mindenkinek elemi kötelességében áll. Más szóval, amely súlyos bűn ésszigi szigorúan tilos az öngyilkosság, éppen olyan súlyos, vagy még súlyosabb bűn a magzatgyilkosság, mi nemcsak a már meglévő magzatok elhajtásában, hanem a magzatok létrejövételének megakadályozásában is áll. Ezeket az emberi lét ellen elkövetett súlyos vétségeket csupán az általános létkötelezettség elvének törvényerőre való emelése által lehet sikeresen megakadályozni és erélyesen rendszabályozni. Ebben a tekintetben pedig a világi törvényhozásnak annyival könnyebb helyzete van, mert háta megett áll az egész kinyilatkoztatás és az egyházak tanítása. Azok a rendszabályok melyeket a világi törvénykezés újabban a gyermektelenség megakadályozására, illetve a szaporodás előmozdítására sejtelemszerűen tesz, távolról sem elégségesek a kitűzött cél megközelítésére. Vajjon megfelelő ellenszolgáltatás-e a vesztett szaporulatért az agglegényadó, melyet újabban Törökország is bevezetett? Legkevesebbé sem, mert az életet pénzért venni nem lehet. Ezt a kincset az Élet Ura egyedül és kizárólag életért adja cserébe. Aki tehát maga helyett emberi életet akar hátrahagyni, ezt egyedül és kizárólag csak saját életének s testének közlésével s feláldozásával teheti, melynek törvényes oltára a tiszta házassági ágy. Amely nép törvényhozása ethát csak egy hajszálnyira is eltér ettől a természeti törvénytől, és legcsekélyebb könnyítéseket enged az általános létkötelezettség alól, annak feltétlenül számolnia kell saját népe létszámának hanyatlásával, mint ezt az igazságot nem egy nép hanyatlása igazolja, hol a néptelenedés folyamata az illető ország véderejét is megingatja. Ahol ellenben az emberanyag sarjadozása a természet egész háztartásában jelentkező példák szerint bőséges feleslegekben virul: annak a népnek védereje félelmetesen megnövekszik. Gyáva népnek nincs hazája, kicsiny népnek nincs

függetlensége.

Eznek az általános létkötelezettségnek nem akadály a papi nőtlenség, az u.n. coelibátus rendszabály sem, mivel ez az intézkedés azon elven épül fel, hogy mindenki élhet nőtlen életet, ha akar, és ha Istent a megtartózkodás kegyelméért kéri, arra

1.Kor.7.27.j. hűsi kitartással törekszik, és együtt működik az isteni kegyelemmel, melyet Isten megad mindenkinek, ki Őt azért kéri. Nőtlen élet alatt pedig csakis a szemérmes nőtlenséget érti az egyház, mivel más helyen a szemérmetlen nőtlenséget elítéli és karhooztatja. A szemérmes nőtlenség továbbá nemcsak a "nem házasodást és gyermektelenséget" érti, hanem a nemi életéről való teljes lemondást jelenti, tehát a sajátlagos szüzességet, mert minden más magyarázat egyértelmű a szemérmetlen nőtlenséggel, vagyis a paráználkodással, mint ezt Krisztus Brunk és föltre nem érthető módon kijelentette azzal a hozzáadással, hogy a nem házasodás eltökélésére, vagyis a teljes szüzi életre nem mindnyájan képesek, hanem csak azok, kiknek a megtartózkodás kegyelme Istentől adatik.

Anthony tehát ez az egyház tanítása szerint való nőtlenség lényege, nyilvánvaló, hogy csak azok mondhatják, vallhatják és adhatják ki magukat nőtleneknek, azaz szüzi tisztaságban élőknek, kik a teljes megtartózkodás kegyelmét kapták, mert akik nem kapták, vagy időközben elvesztették meggyűttal a nőtlenséghez való jogukat is elvesztették, és így az általános létkötelezettség alá tartoznak, mert a legnagyobb visszaélések és képmutatások egyike elméletben nőtlenséget vállalni, a valóságban pedig nőközösségben élni. Ez a hipokritaság sem az egyháznak, sem az államnak, sem a társadalomnak nem válik hasznára, csak kárára, mert ez a gyakorlat merő ellentétben és ellentmondásban áll a tanítvánnyal, mi farizeusok és képmutatók bűne, maga az eljárás pedig semmi más, mint hamis házasságjáték a házasság szentségével. Aki tehát csak egyszer is akár önterítőzéssel, akár coitussal, vagy bármi módon részt vett a nem életben, már igazolta, hogy nem bír a megtartózkodás kegyelmével és így a létkötelezettség törvénye alá esik. Itt t.i. semmi más megoldás vagy magyarázat nem igazolt mert feloldozásokkal, kísérletezésekkel, próbálgatásokkal egyre több bizonyítékot szolgáltatunk arra nézve, hogy az adott szüzességi, megtartózkodási ajándék elveszett, sőt az ilyen vesztett szüzesség vissza csinálási eljárása újabb bűnök sorát nyitja meg, mivel ez ismét csak a női becsület színtalan sértésébe kerül. Szüz tehát, t.i. a sajátlagos szüz csak az, ki mindig az, de aki csak egyszer is "bukott", befejezte szüzi pályafutását és kezdetét veszi általa a nemzési, illetve a szülési kötelezettség, 1./ mászóval a létkötelezettség. Az u.n. szüzi bukás nyilvánvalóvá válik lesz a gyermekváltási, s egyéb hasonló természetű perekben, hol a nő felvagy alperes gyanánt lép, vagy léphet fel a férfiuval szemben nemi viszonyból folyó követelések bírói úton való érvényesítése végett.

2./ Bizonyítottak tekinthető a nemi viszony tényé-

nek valódisága tanuk vallomása, vagy más kétségtelen érvek bemutatása esetén; a kölcsönös beismérésben. Akár a nő igazolt jelentése, akár más vallomások igazolása esetén a létkötelezettség alapján való házasság hatósági érvényesítése a felekre se mi igaztalanságot nem jelent, mert az semmi más, mint a törvénytelen viszony egyszerű törvényesítése. A törvényes állapotot helyreállítani az állam eminens érdeke, s a törvény feladta, mely hivatalból üldöz minden törvényteleniséget.

3. A nőtlenség családi állapotának ellenőrzése. céljából hivatalból kirendelt és képzett közegeknek kell meggyőződést szerezniök a való tényállásról, ami az érdekeltnek bizalmas és őszinte vallomása, esetleg esküvel erősített kijelentése alapján könnyen lehetővé fog válni.

A nőtlenséggel való visszaélés megakadályozása céljából fogantatott évenkénti censuzálás az egyházi nőtlenség személyét nem sértheti, sem az egyház tekintélyét nem csorbíthatja, mert az egyház tanítása szerint a szüzesség megvalósítható és gyakorolható a házasságban is, értvén ez alatt a létnek tiszta, minden idegen befolyástól mentes, más személytől meg nem zavart továbbítását.

Egyazon célból a nőtlenségi fogadalom előtt minden jelölt az állami hatóság előtt eskü alatt vallomást tenni tartozik arról, hogy a nemi életben sem önfertőzés, sem paráznaság által nem érintett, tehát szüzi érintetlenségéről, mert ellenkező esetben a nőtlenségi, illetve szüzességi fogadalomra csak házasság után befejezése, illetve a létkötelezettség törvényeszerű befejezése után bocsátható. Ha a nő tudni fogja, hogy vallomásának minő biztosítékai vannak, hogy viszonyával, mellyel az anyaság tisztessége és kötelezettsége iránt való hajlandóságáról bizonyosságot tett a nemi szövetség és ideiglenes nemi viszony megindítása által, mely viszonyt az állam teljes érvényű támogatásában részesíti a házasság törvénytelenítésének elrendelése által, akkor bizonyára nem fogja elhallgatni a titkos férj nevét, és nem fogja magát paráznasági díjakkal kielégítettnek érezni, mert nem lesz a társadalomban való kivétel és veszélyének kitéve, hanem a tisztességes családi élet polcára emelve.

Ezen intézkedés által a nő személyének megbecsülése az emberi, s főként a női test szentségének és sérthetetlenségének elve hihetetlen módon fel fog fokozódni, mert minden bukott nőnek férjévé teszi azt, aki a bukást előidézte. Ezt a rendet megérdemli úgy a népesedés, mint a nő magamert ha tudja és érzi a nő, hogy bukása által, melyet mindig a férfi, mint erősebb fél idéz elő, ki éppen ezen oknál fogva felelős is a nőért, nincs kidobva a társadalomból, hanem ellenkezőleg a törvény erejével a családi élet tiszta légkörébe emelve, ekkor ezáltal a nő sem kénytelen elzúllani, és a férfi is jobban fog vigyázni apai hivatására és a reá bízott emberre magára.

teljes érvényben volt, az új pedig semmielőtt sem módosította azt.

Az ótestamentum törája, ugyanis a törvénye u. i. a házasságot egyetemes érvényű rendszabállyá tette, mely nem ismert nőtlenséget semmi pályán és nem ismert kivételeket. Még az u. a. nazi-reusok is, kikben egyházunk a szerzetesek előképét látja, nős emberek voltak. A gyermeektelen özvegnél a legközelebbi rokon tartozott ivadékokat támasztani. Minden szűzet, leányt, kit a férfi egyszer is magáévá tett, tartozott feleségül venni és tőle soha többé el nem válhatott. Ime! a legtisztább létkötelezettség elemi szabálya, mi azt jelenti más szavakkal, hogy minden első copuláció már végrehajtott házasság, mely után nincsen többé hely az elvállásnak. Ez természetes is, mert ha az isteni törvények szerint az ember férfiúvá és asszonnyá teremtetett, ha a Krisztus által is megerősített szavak értelmében a házasság az, hogy lesznek ketten egy testben: akkor minden első nemi egyesülésnek már teljes házasságnak is kell lennie az Írások szerint, melyet a külső szertartások csak formailag nyilvánosságra hoznak.

Mi sem bizonyítja fényesebben ennek az intézkedésnek és felfogásnak siteni eredetét, mint az, hogy az ószövetség népe foként ennek köszönheti évezredekre visszatérjedő multját, és a világ vévéig tartó életjelét s jövőjét, hogy a szétszórásban is megtudja tartani faji jellegét és önállóságát, s ki tudja vivni magának az anyagi és szellemi fölényt ezen törvény nélkül élő, számban és erőben messze tulsúlyban lévő nemzetek között és fölött. A családi élet tisztelete, melynek tulajdonképpeni ünnepe minden szombat és ünnepnap, olyan erkölcsi erő, mely túlhaladja a nemzetek géposított hadainak minden nyers erejét! Ezért tud mosolyogva letekinteni minden zsidótörvényre, mely nem a Tóra intézkedéseiből fakad, jól tudván és isteni ígéretekkel megerősítve lévén, hogy vele szemben hatástalan minden zsidótörvény, mely nem a zsidó törvényből, a Tórából, mint forrásműből ered. Kitűnő jelképe

ennek a ténynek az a különös jelensége, hogy az u.n. nemzeti szocializmus, mely oly nagy ~~sz~~ vehemenciával és felkészültséggel indult a zsidóság ellen élve, hogy annak létét alaposan és végérvényesen el fogja intézni, végkifejlődésében a legutóbbi események igazolása szerint a zsidóság céljainak elvakult eszközévé súlyodt.

Ezen tények és megfigyelések alapján egész nyugodtan állíthatjuk, hogy mt. törvényhozóink a népesedés nyers anyagának javításán túl az eljövendő generáció lelki értékének emelésére is törekcszenek, akkor ezt kizárólag a Tóra-Törvény intézkedéseinek figyelombevételével és fogánatosításával eszközölhetik, melynek alapvető tétele a létkötelezettség elve. Csak ebben a keretben emelkedik a nő teste és lelke arra a magaslatra, melyen védve van a fajtalanság minden alattomos és aljas támadásaival szemben. Ehhez az ószövetségi jogforráshoz annál inkább folyamodhatunk teljes bizalommal, mert annak szellemét és pontjait Krisztus Urunk mindenben megerősítette. A nőülés az ószövetségben általános, egyetemes, vagyis katolikus életszabály volt világiakra és egyháziakra egyaránt. Ezért az ivarérlettség idején mindenki isten félelemben megnősült, mit különféle könnyítésekkel iparkodott az állam és a társadalom előmozdítani, hogy a nőülés ne okozzon sem a fiataloknak, sem a szülőknek különös gon-

5. Móz. 14. 4. dokat. zen általános házassági jogból és köteleseégből követke-
24. 5. zett. a választott népnél az a szabály is, hogy a gyermek nélkül
20. 7. maradt özvegyet legközelebbi rokona tartozott elvenni, és ivadé-
kot támasztani a családnak, örököszt a vagyonnak. Aki ezen köteles
1. Móz. 25. 7. ságének vonaskodott ele-et tenni, nyilvánosan megbélyegeztetett
3. 58. 21. 5. és becsstelennek tartatott.

Ugyanez a szellem hívta életre azt az intézkedést is, hogy amely férfi a nővel csak egyszer is nemi viszonyba lép-
2. Móz. 22. 10. pett tartozott őt elvenni feleségül és el nem válhatott tőle
5. " 22. 28. egész életén keresztül. Egy vette és vedi ma is a Tóra-Törvény
a női, a gyengébb emberi nemet, és a nőben, a nő által a házasság szentségét melyet Isten az emberrel egyszerre alkotott. Ismeretek bájai, melyek a paráznaságot rögtöni halállal sújtották. Ezekben foglalhatók össze az ószövetségi kinyilatkoztatásnak a nemi ~~***~~ életet érintő rendelkezései: a./ általános házassági kötelezettség b./ a gyermektelen özvegy felesül vételének kötelezettsége, a levirátus; c./ az egyszeri copulatio házassági elismerése és törvényesítése; d./ a paráznaság könyörtelen irtása. Ez az a keret, melyet az Ur örökkétartó élettartalommal ruházott fel a zsidóságnál éppen úgy, mint minden más népnél, mely az isteni törvények rendelkezéseit elismeri és alkalmazza.

Tekintve tehát, hogy az ószövetségi nép és az ő törvényes élete, nekünk keresztényeknek különösen jelképül adatott, helyesen járunk el akkor, midőn ezen jelkép szelleméhez az evangé-

liumi állapotban is ragaszkodunk annál is inkább, mivel Mózes törvényei egyúttal természeti törvények is lévén, a keresztény életbe is érvényesülni szoktak a természeti ösztönök nyomása folytán. Így pl. az a törvény, hogy a törvényen kívül gyakorolt az u.n. vadházasságot törvényesíteni kell; legtöbb esetben megtartják a keresztény társaink is, ugyyszintén elégszer előforduló eset az is, hogy a párokat előlegezett szerelme önként, vagy kényszerből mégis csak törvényes házasságban végződik. Hogy pedig a paráznaságért járó halált sértettek maguk szolgáltatják ki a bűnöseknek, gyakran ujságolják a hírlapok.

Ennélfogva semmi szokatlan, vagy különös dolog nem lenne abban, ha keresztény világi törvényhozásunk visszaállítaná a kinyilatkoztatásnak azon nagy horderejű intézkedéseit, hogy: a./ kimondja a házasság általánosan kötelező erejét, vagyis az általános létkötelezettséget úgy, mint az ált. védkötelezettség törvényét; b./ különös szigorral követelvén meg ezt a köteleességet a csábítótól; c./ és különösen nagy eréllyel szorítaná vissza a paráznaság főbűnét, t.i. a törvényes házasságon kívül levő minden nemű nemi életet. Hogy mennyire helyes ez az irányzat és hogy úgy szólna egyedül bír létjogosultsággal, a következő évekkel indokolható:

1./ Az ószövetségi törvények egyben természeti törvények is lévén, csaknem minden vonatkozásukban az ősi pogányságban élő emberek által is gyakoroltattak és gyakoroltatnak. Ismeretesek a történet emlékeiből magyar őseink tiszta, plédás családi élete. Itt legyünk figyelemmel az eredeti és modern pogányság között levő különbségre, mi abban áll a kinyilatkoztatás figyelmeztetése szerint, hogy míg az eredeti pogányok természetüknél fogva vonzódnak az isteni törvényekhez és ösztönszerűen törekszenek a megszentelésre, mi az embernek Istentől rendelt végcélja; addig a modern pogányok, vagyis a kereszténységből a hitetlenséghez visszatért emberek és népek megtagadnak minden isteni és természeti törvényt és az istentelenség tudatos és akaratos cselekvői, és a bűnök szer telenségeibe esnek, mi egyértelmű a teljes örülléssel. Ennek a szerencsétlen állapotnak Krisztustól is megjövendőlt végső felvonása az, hogy e modern pogányok egyszerűen ki fogják egymást irtani!

2./ Megtiszteltetik általa az ószövetségben foglalt isteni rendelkezés, mely nem törölve lett el a rituális külsőségekkel, hanem érvényben maradt, sőt Krisztus Urunk tanítása révén magasabb színvonalra emelkedett. Midőn t.i. az Üdvözítő eltörölte a váláslevél adásának Mózesből engedélyezett szokását, s ezzel a házasság felbonthatatlanságának törvényét kihirdette: az ószövetségi házassági jogot tisztábban körvonalozta, mint volt az az ószövetségben. Midőn tehát az Üdvözítő a válás lehetőségét megszigorítja, s a paráznaság esetén kívül azt lehetetlenné teszi, de a házasságot még így sem bontja fel: akkor lehetetlen feltételezni és elkép-

Mát. 19. 10.

zelni, hogy az újszövetség még az óénál is gyengébb, lazább és értéktelenebb állapotokat szentesítsen a nemi élet terén. Hiszen akkor a válás lehetősége és a házasság felbonthatatlanságának súlyos terheitől nagyon könnyen és felelősség nélkül mentesítené a nőtlenség, és a még nagyon is anyagiasan gondolkodó kedves apostolaink álláspontjára juttatna minden közhivat a felfogás, hogy t. i. nem érdemes megházasodni.

3./ Ha ezen természeti gyarlóság szerint kezdenek gondolkodni keresztényeink, akkor ez a felfogás tágas kaput nyit a szabad szerelés, a leánykereskedelem, a prostitúció törvényesítéséhez, és általában a női becsület teljes és felelősség nélkül való meggyalázásához, mi egyértelmű állapot a kommunizmus, vagyis a testi zsídóság destruáló elveivel és hatásával, ez pedig merőben ellentétes nemcsak a kereszténység és lelki zsídóság és természeti pogányságnak, hanem minden nevesebb emberi gondolkodás j zán felfogásával is. .

4./ Az általános lekötelezettség törvényében a köz erkölcsök erősödésének, a nők helyzetének javulásának és egy általános boldogabb életnek kell bekövetkeznie, mint ezt a Tóra-Törvényben élő nép példája szembeütőképpen is mutatja. A közerkölcsök hanyatlását t. i. csaknem teljes mértékben a nőtlenségre kell áthárítanunk, mert ahány nőtlen férfi van egy társadalomban, ugyanannyi nőtlenséget hivatása teljesítésében, az anyaságban; és így ezek is aláírhatják Jerte lányával szüzességüket egész életükön át. Ezt má több és az állapot sokszorozódó arányban jelent más tisztességes nőkre és családokra nézve erkölcsi veszedelmet és fajbiológiai komplikációkat, végül pedig nagy mértékben elősegít a prostitúció rombolását és a vérbaajok terjedését. Hogyha ellenben törvény szünteti meg a nőtlenséget, akkor a nőtlenek és hajadonok száma is kiegyenlítődik, felesleg nem marad s mindenki megtalálja élethivatását, így természetesen a női munkanélküliség is eltűnik.

5./ A nő megbecsülésének hanyatlása szoros összefüggésben van a nőtlenséggel, mert ebben a nő a férfi szenvedélyinek gátékszerévé süllyed, kit pénzen lehet megvenni és eladni. Csak a házasságban éri el a nő emberi méltóságát, midán a férj segítőtársává és gyermekeinek anyjává avattatik. Nemcsak az isteni törvények, hanem a természeti törvénye len is elkövetett vétség tehát nőtlenség által a nő ezen isteni rendeltetéséből megfosztani, és ezt a jogfosztást egykedvűen tűrni. A nőtlenség által előidézett laza erkölcsi felfogásban nem csodáz, ha a nőtlenek tegei feljogosítva érzik magukat a ramlogy családokon és női tekeken végig gázoljanak, és büntetlenül végrehajtott szerelmi kalandjaikat, miket az apostol szavai szerint ocsmányság említeni is, mózifilmekre vigyék. Ez teszi rá azután keresztény erkölcsére a koronát, hogy ezekből a témákból lehet legjobban pénzeln

filmrendezőknak, könyvkiadóknak és másnemű üzleteseknek.

6./ Főként tehát a nő személyének szentségére és sérthetetlenségére követeli a létkötelezettség törvényerőre való emelését mert az a tisztultabb és egyedül jogosult felfogás éppen a nőtlenség elterjedése következtében homályosodott el a keresztények között. Már az ószövetségi rendzsabályok szorgalmazták az ember megszentelődését, az újszövetség nyomán pedig az egyház kimondja, hogy az egész váltságmű végcélja az ember megszentelése, vagyis az Igetörvény szerint való életberendezkedés. Ez pedig annak az igazságnak kifejezése, hogy az ember teste maga is egy szentségtartó, az Istenségnek temploma, és így azt sem az embernek magának, sem másnak megsérteni nincsen joga. A nem mi életben elkövetett bűnök tehát éppen olyan szentségtörések az ember, a nő testében, mint a gyilkosság, vagy a rablás.

8. F E J Z E T .

A halálos vágy.

Az ószövetségi törvény fent ismertetett szellemének volt a következménye a választott nép női és asszonyai között annak a halálos váagnak lobogása, mely eltöltötte lelküket az ivadék a gyermek után. Ahol a házasságot a gyermekáldás bősége koronázta meg, ott volt az öröm, a boldogság, a büszkeség és az emberi élet legfőbb céljának teljesedése. Ahol pedig elmaradt a gyermekáldás, ott bánat, szomorúság, szegény, megaláztatás költözött a családi fészekbe, mert magva szakadt annak az ágnak. Le tökéletesebben festi ezt a lelki képet Rákel párbeszéde, melyet férjével folytatott, midőn látta, hogy magtalan maradt házassága. Irigykedvén néniére, Leára, kinek méhét megnyitá az Ur, ilyen szavakkal fordult férjéhez: "Adj nekem magzatokat, különben meghalok." Kire megharagudván Jákob felelé: "Vajjon Isten gyánant vagtok-e én, ki téged megfoszott méhed gyümölcsétől? Ő pedig: Itt van, úgy mond szolgálóm Bilha, menj be hozzája, hogy szülessen tőled gyermekek és legyenek fiaim."

1. Mózes. 30. 3.

Ime a Tóra-Törvény szelleme! Nem kellett ott elismerő okmányokat, pénzsegélyeket, s különféle elmés módszereket alkalmazni a szülés serkentésére, mert a Törvényben susogó isteni szó lánggra gyújtotta minden asszony szívet a gyermek után, melyet nem lohasztott le a férjek kishitúsége és apa kötelességek kelletlen vonzolója, sem az általános felfogás álmisztikája. És ami fő, ugyanez a felfogás érvényesül ma is mindenütt. hol a Törvény tiszteltetésben részesül bizonyosságul annak, hogy a népszaporodás rendes menetének titka tényleg az isteni törvény-

ben nyugszik, és semmi másban. Ahol érvényesül a Tóra-Törvény, más szóval az Ige-törvény, ott él a gyermek után epedő vágy, ahol pedig ez a vágy melegíti a családi fészket, ott nem hiányzik a gyermekáldás, ott ismeretlen az egyke és mindenféle gyermekrendő szer, mert ott szülnének és felnevelkednek a gyermekek a szülők haláláig. Ez a halálosan éltető vágy hozta létre az ószövetségben az ágyasság és többnejűség intézményét is, melyet egyházunk magyarázata is indokoltnak talál. Ha tehát azt tapasztaljuk, hogy ilyen előzmények, példák bibliai történetek és szentírások ellenére is a kereszténységben egyháznak és államnak közös erejével és tekintélyével kell sikra szállani csak arra az egy célra, hogy a párokat nemzési kötelességeik buzgóbb teljesítésére ösztönözzék: akkor ez az állapot kétségtelen bizonyítéka annak, hogy bajok vannak a kereszténységben a Tóra-Törvény, más szóval az Ige-törvény szolgálata körül. Azért őszintén szólva van valami idegenszerű ebben a célzatosságban, mely minden mesterséges eljárásokkal próbálkozik a népszaporítás ügyében, holott előttünk fekszenek az ide vonatkozó isteni parancsok. Nyilvánvaló itt a törekvés, hogy népszaporaságot kívánunk az isteni törvények nélkül; ámde a végtelen bölcsességű és szentségű Atya, ki minden atyaságnak adományozója, ezen a földön, nem engedi meg, hogy az emeberek oly könnyen kijátszák az Ő szentesített törvényeit. Korunk szelleme tehát felettébb idegenszerű ahhoz a szellemhez viszonyítva, melyben a gyermek után való halálos vágy hevítette az asszonyokat és szüzeket. Sőt azt kell mondanunk hogy ez a szellem nem is idegenszerű, hanem egyenesen ellentétes azzal, mivel a mai kor szellemét a gyermektől való halálos irtózat jellemzi. Ez idézi elő az egykét, a teljes gyermektelenséget és magát a nőtlenséget is, nem beszélve azokról a szörnyűségekről, miket az élet legfőbb kincsétől a gyermektől irtózó asszonyok és szüzek, s hajadonok és bűntársaik az ártatlan gyermekeken és magzatokon végrehajtanak. Mit ér az a buzgó küzdelem az egyke ellen, mely mellett virul a nőtlenségnek és angyalcsinálók halálfejes serege?! Semmi sem bizonyítja jobban a kereszténység hanyatlását, mint éppen ez a pont, mely még a buddhistáknak is szemet szur, mint ezt a hittesrjesztés lapjai szokták hirül hozni. Önkéntelenül is felmerül a kérdés, nincsen-e itt valami mulasztása a lelkipásztorkodásnak; és vajjon nem hatott-e a nyílt nőtlenség és a rejtett nős állapot demoralizáló erővel a világi házásokra is?!

Es miként minden bűn, úgy természetesen ez az irtózat is igazolni igyekszik magát. A fősvény pénzbalványozását okos előrelátásának, takarékosságának, tőkegyűjtésének s hasonló nemes cselekedeteknek minősítik. A kéjenc barátságos viszonyokat keres csupán; a tolvaj azt mondja, hogy nem is lehet tisztességesen megélni, ha az ember nem lop; aki nápeket foszt meg létüktől és szabadságuktól azt mondja, hogy ezek ellene szövetkeznek és

így tovább. Mi természetesebb tehát, mint az, hogy a halálos gyermekiszony is az okok egész gyűjteményével tud előállni, ha álláspontját védelmeznie kell. E tekintetben egész irdodalmat keltett életre a jeles tollu Málhus De amint a madarat, úgy az író is tolláról lehet megismerni. Isten örök Törvényei ellen beszél az az író, kinek minden tollvonása nyomán egy-egy ártatlan gyermekélet hervad el! De sok vádló fogja átkozni az ítéletben ezeket a ragyogó tollakat egykor!

Az ítélet azonban nem a mi gondunk, hanem a Törvény teljesítése csupán, éppen azért erre fordítva tekintetünket, világosan áll előttünk a lelki kép, mely a gyermek körül mozgó ellentétes áramkörből keletkezett, és melyet úgy fogalmazhatunk, úgy önthetünk szavakba, hogy az ószövetségi Törvény szelleméből fakad a gyermek után epedő halálos vágy, mely az újszövetségben különféle hatások és elméletek folytán a gyermektől való halálos irtózáttá változott át. Midőn azonban ez az irtózat megfosztja a gyermeket a léttől, mely neki a testi egyesülésért jogosan év visszavonhatatlanul jár, ugyanekkor ez az irtózat a kéjelgés töb-
1. Tim. 5.6. módásaiba merül a hallállal keresvén egyesülést, amint írva is van, hogy aki kéjelgésben él, az már élve meghalt. Ezt az ellentétet különben, mely az Igetörvény szellemében folytatott és a mérő testiségben folytatott gyermektelen házasság között létezik, klaszikusabban a világnak egy írója sem fejezte ki, mint Rafael, mondván: "A kik úgy házasodnak, hogy az Istent magoktól és elméjükből kirekesszék, és fajtalanságukat úgy kövessék mint a ló és öszvér, kiknek nincsen értelmük: azokon hatalma van az ördögnek." Ezért kér a zsoltáros esdő szavakkal mondván: "Ne legyetek mint a ló és öszvér, melynek nincsen értelmök."

Lehet tehát egyesülést keresni az Igetörvény szellemében és lehet azt ezerféle más szempontból és létrehozni, de csak az az egyetlen egy felel meg az Isten követeléseinek, mely a gyermek után való halálos vágyban találja befejezését úgy, mint az szintén örökértékű szavakba van foglalva: "Elmulván pedig a harmadik éj, vedd el a szüzet az Ur félelmével, a fiak szertetésétől vezéreltetvén inkább, mint a bujaságtól, hogy Ábrahám ivadékában áldást nyerjen a fiaikban.", a magyarázat szerint, hogy Ábrahám nemzetségének terjesztése által részt vehess az Isten áldásában. Miként Sárának kötelessége volt Ábrahám nemzetségét terjesztetni, hasonlóképpen minden nőnek kötelessége a saját nemzetsége terjesztéséről gondoskodni.

Idézhetnénk még temérdek helyet az irodalom mindenféle területéről, de mindezeknek állandóan csak azaz egy refrénje van, hogy a testi élet boldogságáért a gyermek követeli a maga járandóságát, az élet melyet neki ki nem szolgáltatni egyenlő értékű bűn a rablással és gyilkossággal. És a gyermekeknek nincs is semmi panaszkodni ottan, ahol a párok szívét az ivadék utáni vágy hevíti,

ez a vágy pedig mindenütt elevenen buzog és éltetőleg hat, ahol az isteni Törvény tiszteletben részesül, ahol pedig ez a törvénytisztelet feleled, ott önmagától megszűnik minden gyermekrendszer éppen úgy, mint ahogy elolvadnak a jégvirágok, mielőtt felragyog a napnak hevítő melege.

3. FEJEZET.

A népvédelem.

A honvédelem az általános védkötelezettségen alapszik. Ez természetes is, mivel a megnövekedett veszélyekkel szemben minden fegyverfogható emberre szükség van. Sőt a modern technika vívmányai mellett, midőn a gépek sokasága és tökéletessége segítségével a védtelen lakosságot ugyyszólván napok alatt ki tudja irtani, mint a rovarokat az ellenség: az általános védkötelezettség elve nemcsak a férfiakra, hanem a nőkre és gyermekekre is kiterjed, s így a katonaság mozgósításán kívül ma már országmozgósításról kell a honvédelemnek gondoskodnia. Midőn azonban az ellenséges támadások, kivált a k sebb nemzeteknél a lakosságot hetek alatt ugyyszólván megsemmisítik, a honvédelem is lehetetlenné válik, ha nincs a népnek megfelelő utánpótlása, annélfogva ezt csupán az általános védkötelezettséghez hasonló és vele egyenrangú törvénnyel lehet és kell biztosítani, mint az általános létkötelezettség nevével fejeztünk ki.

Ez a körülményekhez viszonyítva teljesen indokolt és észszerű, mert minnél nagyobb a nép állományában a vesztség, annál nagyobb eréllyel kell annak pótlásáról gondoskodni. Ime tehát a kényszerhelyzet rávezeti a Törvény-Tóra nélkül élő népeket arra, mit Isten egy boldogabb kor céljából rendelt el az embereknek. Ott t. i. csak Ábrahám nemzettségének terjesztése mondott ki, célnak mi az istenfélő és istentisztelő emberek létrehozását, vagyis a lelki generáció kialakítását jelenti, a mai létkötelezettség jelszava már a pusztán lét megmentése végett és nélkülözhetetlen. Ha tehát napjainkban egyház és állam felismeri a helyzet jelentőségét, és kölcsönös erővel az emberanyag létminimumának megállapítására törekszik: úgy a népvédelem helyes módszereit az általános létkötelezettségen kell kezdenie, és a részletes intézkedéseket abból kell levezetnie. Ha pedig egyszer kezébe vette ezt az egyetemes vezérfonalat, akkor a veszélyeztetett pontok egyéges szabályok szerint sikeresen meg is védheti. Ilyen teljes hatású eszközökkel azután nem lesz nehéz megtalálni bármely irányú visszaélés orvosságát és nyitját, mert egy ilyen törvény birtokában kellő eréllyel lehet akár az egyke, akár a semmike, akár a bünnös nőtlenség, akár a tiltott műtétek, vagy bármi ellen fellépni,

mi a szaporodás kívánt ütemét akadályozza, vagy zavarja. És ami a legfontosabb a dologban, az államhatalom ilyen törekvéseit egész terjedelmében fedezi a kinyilatkoztatás, ennél fogva az egyház lelki odaadásáról is joggal számíthat a világi hatóság.

Az Ur szavában van tehát az igazi orvosság, az egykén és alapja a népvédelemnek, és ez az orvosság megtalálható az egész kinyilatkoztatás területén a parancsok, ítéletek, szabályok és tanácsok sokasága között éppen úgy, mint az ezerjófű a mezők tarka füvei és virágai között. Az Ur szavának tisztelete és teljesítése mellett nem lesz szükség sem a semmitmondó agglagányadóra, sem anyasági diszoklevelekre és más hasonló ötletekre, mert ezek az egyleti tevékenységek inkább csak színházi hatásokat idéznek elő, mint komoly eredményeket. Azok a társadalmi bókók u. i., melyekkel a sok gyermekes anyákat szokták kitüntetni diplomákkal, vagy kisebb nagyobb segélyekkel egyenesen komikus hatást váltanak ki akkor, ha ezek az elismervények egykés asszonyok vagy pláne szemérmetlen nőtlenségben élő egyének részéről származnak. Sőt mi több, még a templomi szent beszédek is csak olyanféle eredményekkel járnak a szaporodás ügyében, mint a divat hóbortjaival szemben. Beszélhet a pap, amit akar, mégis csak a divat bálványának mutatják be áldozataikat a törvény nélkül élő hívek. Hogy ez a templomi hadjárat sem vezet a megfelelő célra, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy legutóbb a ref. nagygyűlés szükségesnek tartotta határozatában kimondani, miszerint a néptelenedés veszélyével szemben komolyabb eszközökkel kell védekezni.

Ennek a felettebb épületes határozatnak szellemében járunk el tehát akkor, midőn kimutatjuk, hogy a kérdésnek teljes és tökéletes megoldása a kinyilatkoztatás ó és újszövetség részében foglalt s ide vonatkozó tételek törvényerőre való emelésében van, mert ezek tartalmazzák a házasság lényegének fogalmát és e lényeg megvalósítására szolgáló tökéletes eszközöket. Ezek igazolására vessünk csak futó pillantást a hatásokra, melyeket ez a törvény előidéz, a népesedés javára a benne rejlő isteni erőnél fogva:

A./ a bűnös nőtlenség esetében ez a törvény kötelezi a nőtlent minden külső körülményre való tekintet nélkül arra, hogy tartozik feleségül venni azt a nőt, akivel egyszer nemi viszonyba lépett. Ez az isteni követelmény nem sértheti a papi nőtlenséget, mert az Egyház tanítása szerint nőtlenségre csak az kötelezhető, ki a megtartózkodás kegyelmével bír, ki viszont azzal nem bír, az Isten törvénye értelmében házasságra kötelezendő. Ennek a kötelezettségnek a papirend nem volt és nem is lehet akadályja soha és sehol. Ez a törvényszerű kíváncsi szerényebb alakja az újvilág intézkedéseinél, mert az amerikai törvény a házassági ígéretet is kötelezőnek rendeli, ezzel szemben az Igetörvény

ezen esetekben csupán a végrehajtott házasság törvényesítését követeli. Ennél jogosabb követelmény igazán nem létezik a világon.

B./ Az egyke, vagy bármely más gyermekrendszerrel szemben az Ur szavában van ismét csak a leghatásosabb ellenszer, mert az Isten szerelméből fakad az ember, az ivadékx szeretete, mely számozatlanul hozza világra azokat a lelkeket, kik egyenlő mértékben akarnak az Isten szerelmében osztozni a szülőkkel. Nem kell az ilyen pároknak semmi külső emberi biztatás, hogy a gyermekeknek életet adjanak, mert az Isten törvénye az anyák szívébe öntötte az ivadék után epedő halálos vágyat.

C./ A gyermek nélkül maradt özvegy sem volna magára hagyatva, mert a törvény szerint közelebbi rokona a sógorságból tartoznék vele házasságra lépni.

D./ A paráznaság és minden visszaélés a nemi életből ezze a törvénnyel küszöbölhető ki a legsikeresebben, mert megszűnik a nak tervszerű folytatásához minden lehetőség, de leginkább pedig azért, mert az általános létkötelezettség törvényében rejlő isteni erő meggyőzi úgy a legényeket, leányokat és a párokat arról, hogy minden könnyelműsködés mellett mégis csak a legtermészetesebb és legemberibb életforma a gyermekáldással növekedő családi élet. A paráznaságot ugyan a pogány és az öszö-vetségi felfogás könnyörtelen halállal büntette, a keresztény életnek tehát igen szerény és emberséges követelése az, ha ezeket az urakat és urfiakat a házasság élet elrendelésével a tisztességes családi életbe helyezi.

Nagyon természetes ha egy ilyen törvény végrehajtásánál az anyagiakra is kiterjeszkedünk. Az általános védkötelezettség példája mutatja, hogy mily örült összegeket költenek erre a célra a nemzetek. Pénz és vér jelzi ennek a természeti kíváncságnak utját, de ennek meg kell lenni, minden áron. Pedig mint éppen az öszö-vetségi népnek példája mutatja, a honvédelemnek nem is feltétlen szüksége a fegyveres katonaság, mert a nélkül is meg lehet hódítani a világot és össze lehet veszíteni a nemzeteket soha szét nem bogyozható viszályokra és cáltalan öldölésekbe fuló háborukra. És minnél nagyobb mérvűket öltenek ezek a fegyveres mérkőzések annál kevesebb költség jut a létkötelezettség törvényének végrehajtására és megalkotására, és így nem hogy sikerre vezetnének a gyermekrendszerek elleni hadjáratok, hanem az erkölcsi élet egyre jobban aláhanyatlik. Tudvalevő dolog u.i., hogy minden háborúnak nem csak a lerongyolódás jár nyomaiban, hanem a nagymérvű züllés is főként a nemi életben, mi a család teljes bukására vezet, mi a tulajdonképpeni célja a kommunizmusnak, vagyis a kereszténység halálos ellenségének. És ami a legszembetűnőbb ebben a tekintetben az, hogy jólehet a nagy nemzetnek vezérei egymásnak küldött üzenetváltásában nyomatéko-

san megállapították ezen körülményeket, még senki birták egymást az ügyek békés elintézésére bírni. Így teljesedik fejük felett a végzet, melyet az Ur törvénye előre jelez. De nem! Az ember kevély akarata inkább veszni hagy erkölcsöt, vagyont és gyermeket csak hogy saját felfogását érvényesítse az Isteni Törvény ellenére is! Istenem! mily más kor virradna az emberiségre, ha a véderőre fordított összegek csak egy kis hányada fordíttatnék a létkötelezettség céljaira. De még így is, ha az állam nem költ erre a célra semmit, még akkor is az Igetörvény egyszerű alkalmazásával csodálatos eredményeket lehet elérni, mint azt az Istentől rendelt nép példája mutatja. Csak egyet kell az államnak lehetővé tenni t. i. azt, hogy az általános műveltség és szaknevelés idejét az emberi ivarérettség koráig, tehát legkésőbb 22-ig életéig fejeztesse be, hogy erre az időre biztosíttassék a férfi keresete: és akkor nem lesz anyagi akadálya az általános létkötelezettség isteni Törvényének. Természetesen minnél több anyagi eszközt fog az állam e tekintetben és arra a célra rendelkezésre bocsátani, annál szebb eredményekre lehet biztosan számítani.

Mat666326 Ennél a pontnál ismét csak az Igetörvényre kell utalnunk, mert ez az isteni mű a pénzpoltikájának és legfőbb szabályait írja elő. Ami természetes is, mivel a végtelen Bölcsesség, mely a teremtés, illetve a nemzés törvényeit közhirrre tette, gondoskodott egyúttal a teremtmények szükségleteiről is, mint ezt Maga az Üdvözítő kijelentette mondván: "Hisz tudja a ti Atyátok, hogy mindezekre szükségtek vagyon." Ezt a tételt pedig, hogy a kishitű emberek ne mondassák, ^{hisz} ez csak írott melaszt, a valóságban is bemutatja az Isten a példaul rendelt és választott nép szerepében, mely minden hontalansága, üldöztetése és szétszórátása ~~kekinketkánk~~ mellett is a világi anyagi javainak létszámához képest aránytalan hányadát bírja tulajdonul. Tekintsünk csak hazánk legutóbbi törvényhozásának eseményeire, ugyszólván az egész igyekezet a megbillent társadalmi egyensúly helyrehozásáról beszél. Azt pedig nagyon jól tudjuk, mit jelentsen a megbillent egyensúly, hiszen a kir. számadók kinos pontossággal kimutatták nem egy esetben az anyagi javaknak s ezek kifejezőjének, a pénznek vándorlási és hovátartozandósági irányát. Ugy hogy joggal fordulhatunk Krisztus szavaival a kishitű vagy hitetlen keresztényekhez: "Ha nem hisztek az őszöetség írásainak, higgyetek a tényeknek!"

Ezek a tények pedig arról beszélnek, hogy miként a nemzés terén a legszebb eredményeket e törvény rendelkezéseinek betartásával lehet elérni úgy a szaporodás, mint annak önállósítása tekintetében, mit fényesen igazol a tény, hogy a szét szórátás hazátlanságában sem veszti el nemzeti, népi karakterét és nem olvad be a körülötte fekvő nemzetek özönébe, sőt vesztes

hatásokat bír annak tömegeire gyakorolni: szintazonképen a szerzés, a vagyongyűjtés terén is rövid időn belül felszívni képes a nemzetek vagyoni erejét oly módon, hogy ezek a nemzetek csak erőszakos intézkedésekkel képesek ellenük védekezni, de a szabad versenyben nem. Mit igazolnak e tények, ha nem azt, hogy a mennyei Atya élő példával szemlélteti az életben, mint a jó tanár a gyenge tanuló előtt az iskolában, hogy a szerzés terén is az Ő Törájának, Törvényének van a legbiztosabb és leghatásosabb sikere. Az ígertörvény pedig világosan és komolyan tiltja a pénz után való használati díjat, a kamatot; ám ha a keresztények nem veszik komolyan az Ur szavát, akkor ne csodálkozzanak, ha a legszükségesebbekre sem jut a nemzet háztartásában pénz, hanem az észrevétlenül a Tóra-Törvény népének zsebébe vándorol. Amíg tehát a keresztény közélet a nemzet vagyonát a kamaton épülő bankok útján kezelteti nem pedig az iskolák útján folyósíttatja, a dolgozó polgárokhoz a kamatmentes pénzt, mindaddig terjedni fog a szegénység míg az általános tömegnyomorba nem fog befejezést nyerni. Addig persze az általános létkötelezettségnek is csak fillérek és nem milliárdok fognak jutni.

Ismerve azonban körülményeinket, főként pedig az Ígertörvény nélkül élő emberek eszejárását, nem sok kilátásunk van arra, hogy egy szerencsésebb kor virradjon az egész horizont felé. Meg lehetnek és lehetnek is megelégedve az istenfélő és igecselekvő emberek egyelőre azzal, hogy önmagukban emelnek szentelt templomot a Törvény egyetemes rendelkezéseinek teljes megnyugvással az Isteni gondviseléssel szemben a jövő iránt, miről nem a mi feladatunk gondoskodni, mert ezt a gondoskodást a mennyei Atya tartotta fenn magának, ebbe a természet feletti Gondviselésbe vetett hittel, reménnyel és szeretettel eltelve a sok gyermekes családok máris megkezdhetik a családok szerzetes rendjének, vagyis szervezetének alakítását és alapítását, melynek célja a nemzés, szerzés, és védekezés isteni parancsaira vonatkozó Törvények tanulmányozása és végrehajtása. Különösen pedig a gyermekáldás Istentől rendelt kötelességének elfogadása érdekében minden pár legalább 12 gyermek világrahozatalára tesz fogadalmat úgy, hogy ahol esetleg testi akadályok állanak e szent szám elérésére ott adoptálással segítenek a gyermektelenségen vagy annak fogyaikozásán. A több gyermekes családok már is szervezkedhetnek ezen alapon, mivel ennek a fogadalomnak hallgatagon már amugy is eleget tettek, s így a család fenntartására és fejlesztésére szükséges anyagi erők után nézhetnének a jövedelmező munkák biztosítása és lekötése által. Erre a törekvésre már mintegy az Isten útja is rákenyszeríti a sok gyermekes családokat, mert mint a hiradás mondja. Debrecenben Kupinszky Sándor dr. tanácsnok bejelentése szerint a sokgyermekes családokat nem tudják lakáshoz juttatni, mert a ház tulajdonosok egyszerűen megtagadják a lakást

az ilyen bérlőktől. Ezek részére maga a város berelt ki lakásokat a Késes u.12.sz.alatt. Kilo családok helyeztek el így, de a háztulajdonosok a bérletet felmondták és így a kilenc család ismét hajléktalanná lett. Végzettségéből a hajléktalanok menhelyén kellett őket elhelyezni rettenetesen összezsúfolva. A bizottság most felhívja a polgármestert, hogy a sok gyermekes családok elhelyezése céljából építtessen kertes házakat, mert ez idő szerint több mint huszonöt sok gyermekes család hajléktalan. Ezeknek még a város jótaillása és a bérek pontos megfizetése ellenére sem adnak lakást a köszivű háztulajdonosok! A bizottság indítványozta azt is, hogy a város határában lévő régi katonai barakkokat adják át azoknak a családoknak."

Uj.Nemz.1939
jun.2.

Ime az Isten ujja, mely megmutatja, hogy az Isten Törvényeit teljesítő, vagyis sokgyermekes családoknak pároknak külön kell élniök saját rendházaikban úgy, mint Ábrahámnak is megparancsolta az Ur, hogy menjen ki földéről és rokonsága közülés jöjjön ama földre, melyet az Ur fog megmutatni neki. És nagy nemzetté teszi őt és megáldja és felmagasztalja nevét és áldott lesz. Erre vonatkozólag megjegyzi az egyház, hogy tulajdonképpen válljunk el mi is a környezettől, melybe a durva vagy modern bálványozás beférkőzött, mert ez a környezet lelki üdvünkre veszélyes; Ez a egyházi tanács és követelmény különösen nagy vigasztalás azokra a sokgyermekes családokra, kiknek már a városban sincsen maradásuk. hanem kénytelenek a városon kívül perifériákra hurcolkodni az Isten Törvényének teljesítése miatt. De különös vigasztalásukra szolgáljon sokgyermekes kollegáimnak az a másik evangéliumi példa, melynek értelmében a szent családnak is a városon kívül egy elhagyatott istállóban kellett a világ Megváltóját e köszivű világra hoznia, hogy felmelegítse a megfagyot sziveket, és ha lehetséges még a háztulajdonosok szivét is.

1.Móz 12.2.

10. FEJEZET.

Összefoglalás.

Tanulmányunk végén foglaljuk egybe fejtegetéseink eredményeit a könnyebb áttekintés végett, és céljából. Az előzmények alapján ezek az igazságok állapíthatók meg:

1./ A kinyilatkoztatás értelmében és az egyház tanítása szerint az ember nem élete az általános létkötelezettség alapján nyugszik. Az általános létkötelezettség egyetemes elve nélkül nincsen semmi jogalapja az emberszaporítás követelményének, kivált ha a teljes gyermektelenség, a házasságkonkivüliség, a nőtlenség, főként annak szemérmetlen változata megengedtetik, és kinek-kinek egyéni elhatározására bízatik.

minden felelősség nélkül.

2./ Az általános létkötelezettségelvének kimondása és törvényerőre való emelése nélkül nincsen meg az egyke és más gyermekrendszerek ellen kezdett küzdelemhez megkívánt erkölcsi alap, mely ezek eljárását jogos bírálathoz tárgyává tehetné. Hogy tehát akár a ref. nagygyűlés, akár más egyházi és világi hatóság az egyke ellen teljes erkölcsi súlyával felvonulhasson, már előbb feltétlenül rendezni kell a nőtlenesség kérdését, különben mindig ott fog vigyorgni a háttérben a mefistói kérdés: "Quo iure?" és a gyermekrendszerek követői joggal mondhatják az ő bíráiknak, mint Krisztus mondott a farizeusoknak, hogy megszüritek a szunyogot, de lenyelítik a tevé. Hogyha ellenben a létkötelezettség elvén egyház és állam közös erővel érvényt szerzett az apostoli tanács épségben tartása mellett az isteni parancsnak: akkor nyugodt lelkiismerettel lehet a gyermektelenség második hadállása, vagyis a gyermekrendszerek ellen felvonulni minden érdekelt félnek; addig nem!

3./ A teljes nőtlenesség és gyermektelenség, valamint a gyermekrendszerekben rejlő nemzeti veszélyek kiküszöbölése mellett az általános létkötelezettség isteni parancsa legerősebb védőgát az erkölcstelenségek minden változatával szemben. Az egyház u. i. világosan tanítja szentirataink jóvendőlése nyomán, hogy az utolsó időkben, vagyis a keresztenység korában "amaz idők közelodnek midőn alig marad fenn szikrája a hitnek a földön, mert a hitetlenség annyira behatolt minden állapotba, hogy igen sokaknál alig van meg egyéb a keresztény névnel, s mindenütt a legiszonyubb pogányság, az ész és érzékiség isteni tése látható." Az a felfogás tehát, hogy a nőtlenesség a házasságtól és pedig annak a szertartások között való megkötésétől és a gyermekáldástól való tartózkodásban áll, nyitott ajtót jelentene az erkölcstelenség behatolásának a papi állapotba is.

4./ Az általános létkötelezettség elve teljes összhangban van úgy az isteni parancsokkal, mint az apostoli tanácsokkal, mert ezeknek is az eleget lehet tenni a parancsok teljesítése után. Minden halandó u. i. a szüzességben kezdi el pályafutását e siralomvölgyében, és ezt a nemes erényt folytathatja minden akadály nélkül azután is, ha gyermekeit felnevelte, mint sok szent ember példájában is megtörtént. Tegyük meg tehát először a parancsokat, hogy megtarthassuk a tanácsokat is, de a parancsok elhanyagolásával nem lenetünk részesek a tanácsok kiváltságaiban sem. Így kívánja ezt az isteni Mester mondván, hogy ha az oltárnál eszünkbe jut, miszerint atyafiának van valamije ellenünk, hagyjuk az áldozatot az oltárnál és menjünk először megbékelni atyánkfiával és azután térjünk vissza bemutatni áldozatunkat. Először tisztában kell lennünk az alapokkal, hogy a

Luk. 18. 8.

Joel. 3. 3. j.

tetőzetet felrakhassuk. Hiszük, hogy tökéletesebb a tető, mint az alap, de senki sem kezdi épületét a tető felrakásával, hanem az alapok befektetésével.

6./ A nőtlenség a pogány, vagyis a Törvény nélkül való mistikának hajtása, a pogány felfogás büntető ítélete, sanciója nélkül. Ugy a pogány, mint a keresztény hitbuzgalom iránt való tiszteletből magunk is nagy becsben tartjuk azt, de kívánjuk és követeljük a nemzet és állam érdekében, sőt magának a kereszténységnek ügyében, hogy a nőtlenség a nőtlenek részéről is a kellő tiszteletben részesítessék, ahol pedig ez a tisztelet csökken vagy eltűnik, el kell tűnnie a nőtlenségnek is.

7./ A népvédelem a népszaporodás célját az Ige varázsa tudja csak igazán és eredményesen szolgálni, mivel minden más emberi találmány csak gyarló emberi mű lévén, nem vet gátat az erkölcstelenség terjedésének, mi végleg megsemmisíti az esetleg elért szép eredményeket. Akár a szű eszég, a nőtlenség állapotában, akár a házasságban u.i. egy szempont az irányadó, t.i. az, hogy az ember ne vétkezzék, ezen igék szerint: "Nem szükséges, hogy jó módon éljek, sem az, hogy egészséges legyek, sőt az sem, hogy éljek. De egy a szükséges, hogy ha már élek úgy szeresselek Téged Istentem, hogy ne vétkezzem."

Ugyanezt a kívánságát fejezte ki Krisztus Urunk, midőn feloldozván a házasságtörő nőt ily szavakkal bocsájtotta útjára: "Én sem itéllek el téged. Áldj és többé ne vetkezzél." Ime az Ur sava és ténykedése világosan mutatja, hogy midőn a parázna nőt nem itéli megkövetetésre, hanem útjára engedi őt, ezzel nem adott szabad utlevelet a paráznaság folytatására, hanem ép ellenkezőleg szabad lehetőséget a tiszta nemi élet helyreállítására. Ennek a legfontosabb életképletnek megbecsületését jelenti a világ Megváltójának megjelenése is, ki a Törvény alkotmányán alapuló általános házassági kötelezettség körülményeit választotta születésének bölcsőjéül, ezzel a ténykedésével is szentesítve azt; viszont a világ megrontója, a sátán a házasság nélküliség és gyermektelenség elvéből fakadó szabadszerелеm Mocsokában fog megszületni ugyanazon Dávid Törzséből. Moszka==Mosoch Károli fordításában = Mecsek s így helyes a mi olvasásunk is, mely a Mosochot Mocsoknak ejti, mi legjobban megfelel a jelenlegi ottani körülménynek.

8./ A létkötelezettségnek a honvédelemhez való viszonyára nézve nagyon élénk szemléltetésről nyújt az Ur a választott nép példájában, mely a honvédelemre /t.i. saját fajtája honvédelmére/ nem költött egy fillért sem, ellenben minden fillérét a létkötelezettség törvényébe fekteti be, s ~~híre~~ uralkodik a világ felett nem a saját, hanem a más vérének ontása által. Ugyanezt a kereszténység is megtehetné azzal a különbséggel, hogy sem a maga, sem a más vérének nem ontaná, mire tulajdonképpen nincsen semmi szükség, -ha az Ige-törvény teljesítésének helyzetébe tudna egy-

szert tenni.

B E F J E Z É S .

A bölcső igéje.

A méhészkedés egyszer igen kedves falusi földműves családdal hozott össze engemet. És mint ez már a méhészeknél divatban van, hamarosan meg is barátkoztunk, mert a munka után jól esik a pihenés közben elbeszélgetni. Persze a beszélgetést a barátságos meleg szobájában lehet legjobban lebonyolítani, hol a szíves fogadtatásnak vagyon szentelt csarnoka. Szentelt e csarnok, de szűk, mivel a munkás ember szobája az ő szerszámainak muzeuma s így kevés hely jut a szabad mozgásra. Legtöbb helyet mégis a bölcső foglalta el, mi nagy becsben volt az én mézes barátomnál, bár a kis baba már hat éveske volt, de még mindig a bölcsőben aludt; ez volt t. i. ancsuka ágyacskája. A nagy sürgés-forgás közben a bölcső mindig láb alatt volt, s hol ide, hol oda tologatták a szobájában, míg végre is ilyen szavakra fakadt a menyecske: "Már igazán muszáj eladni ezt a bölcsőt, úgy sincsen már reá szükség." Szeget ütött a fejembe ez a véghatározat, de nem szóltam rá egyelőre semmit, gondolva, gondolva hogy majd ebéd alatt jó lesz ez támának. Ugy is volt, és mikor a finom leveskét bekanalasztuk, így szólítám meg a ház asszonyát: "Mondja kedves Marika, tényleg el akarja adni ezt a szép kis bölcsőt? mert tudnék rá egy jó vevőt!" "Persze, hogy el! Minek az már nekünk" - felel rá minden gondolkodás nélkül az ügyes menyecske és gyors ütemben leadja mind azt a sok argumentumot, mikkor a gyermekáldás nehéz, de éltető terhétől egykönnyen meg lehet szabadulni. Mondhatom gyönyörűsége telhetetű volna benne Mathus nagy tiszteletű urnak. Mikor azután egy kis lélegzethez jutottam megkérdeztem Marikát, a kedves háziasszonyt, hogy ismeri-e a bölcső igéjét. Bölcső igéjét?... azt bizony nem ismerem, felelére gondolkodva Marika. No akkor - mondám - figyeljen ide Marika, meg fogom magának magyarázni, ha megengedi. Nagyon szívesen hallgatom, felelt a figyelmes urnő.

Únők mint a jó keresztények bizonyára sokat hallottak az Igéről, mely kezdetben az Istennél vala és Isten vala az Ige. Mindenek Ő általa lettek és nélküle semmi sem lett, ami lett E világon vala, és a világ Ő általa lett, és a világ Őt meg nem ismeré. Tulajdonába jöve, de övéi be nem fogadnák Őt. Ugy-e hallottak már erről? Oh hagyne-hogyne felelére a serény asszonyka,

még a gyermekkorunkból ismerjük ezt a tanítást. Nos ha ismeri akkor tudnia kell, hogy a bölcsőnek is meg van a saját igéje, különben nem jöhetett volna a világra. Elismeri ezt Marika? Kérdem én. Természetes feleli ő. Ha ezt elismeri, akkor azt sem tagadhatja, hogy eljön egyszer az idő midőn a bölcső is megszólal és beszélni fog! Mert hiszen az Ige az, mi a mi beszélő képességünknek az alapja, mely Isten különös kegyelme folytán e látható világon egyedül nálunk embereknek működik már most érzékelhetőleg. Igaz? - kérdem én. Ugy kell lennie, - feleli ő. - No de már azt nem igen hiszem - jegyzi meg a kétkedő gazdurnak, hogy a bölcső vagy bármi más érzéketlen tárgy valaha is beszélni tudna; mi értelme lennék annak? Nézze Palikám - mondom én - a dolog nem olyan érthetetlen és magas, sőt egészen természetes. Mert ha elfogadtuk azt a tanítást, melynek értelmében minden létező dolog és cselekvés azt a tanítást mely az Ige által létesül, akkor el kell ismernünk azt is, hogy ezt az ígét számadás kötelezettsége mellett kell visszaadni tulajdonosának az Istennek, amiként azt ki is jelentette nekünk az isteni Mester mondván: "Mondom pedig nektek, hogy minden hivalkodó ígéről, melyet szólnak az emberek, számot adnak az ítélet napján. Mert a te ígédből fogsz igazoltatni és a te ígédből kárhoztattatni." Ha tehát így áll a dolog, akkor már önmagáért minden lénynak, akár a szerves akár a szervetlen létezőnek el kell számolni a saját ígéről, de meg az ember ígéről is, mivel bármi módon összeköttetésbe került. Hogy lehet másként elképzelni azt a rendkívül pontosságu elszámolást, mely minden utolsó apró-cseprő betűre ki ki fog terjeszkedni. Az ember lelke, és minden állat és anyag tehát egy rendkívül érzékeny lemez, mely finomabban felveszi, az ember legtitkosabb beszédét sőt gondolatát, érzelmét is, mint az elsőrangú gramafónlemez, mely noyban és hiven leadja mindazt az ígét, mit magába szedett, mihelyt e tulvilági gramafón kezelője azt megindítja. Ez lesz azután az igazi koncert. mikor az ember saját élettörténetét meg fogja hallani a legnívélőbb visszaadásban, ha egyszer megszólal a cica, a kutya, az egész baromfi udvar, a ház fala, a papír és mindaz, mi felvette az ember ígését. Ha pedig ezek megszólalnak, bizányára a bölcső sem fog hallgatni! Különös-különös mondja fejét csóválva a gazda. Ilyent nem mondott nekünk soha a tisztelendő ur. Pedig-pedig semmi kétség benne, hogy ez így fog bekövetkezni - folytatám - mivel világosan meg vagyon írva, hogy semmi sincs elrejtve, mi föl ne fedeztessék, és eltitkolva, mi meg ne tudassék. És amit fülbesugva mondunk, a háztetőkről fog hirdettetni. És nem érezzük-e ösztönszerűen ezeknek az igazságát, midőn azt mondjuk, haj! ha a falak beszélni tudnának.... Ennek a felfogásnak szentirási bizonyítéka József könyvének befejezése hol e sorokat olvashatjuk:

Mat. 12. 35.

Mat. 10. 26.

"És beírta mind az Igéket az Ur törvénykönyvébe és egy igen nagy követ vőn és azon cserfa alá tévé, mely az Ur szent helyén vala. És mondá az egész népnek: Ime ezen kő bizonyságul lesz nektek, hogy hallotta az Urnak minden igéjét, melyeket szólott nektek, nehogy azután szándékozzatok azt tagadni és Uratok Isteneiteknek hazudni."

Joz.24.26.

A klasszikus pogányság pedig, vagyis a görögök és lazniok mithológiája a kisebbrendű istenségek egész rajával hintette be a nagy természet minden zegit-zugát s ezekkel személyesítette meg a természet működő erőit úgy hogy az ő szemléletében és hitében, minden fű, fa, virág, víz és ásvány éppen úgy él és érez, mint az állat vagy az ember. Ezeket a Nymphák, Nereisek, Naja dok, Jánidok stb. a keresztény felfogás szerint egyenlők azon Igékkel, melyek szerint az egyes lényeket teremtette az Örök Ige. Mindezen irodalmi lények, melyek a zsidóságban és pogányságban hajszárra egyezőek igazolják az emberek egyetemleges felfogását, mely a Krisztusi kinyilatkoztatás is szentesített. Legyünk tehát meggyőződve egész biztosan, hogy egyszer a falak is fognak beszélni. Igaz? Péleletet azonban egyik sem adott, csak némán hallgatott. Azért tovább füztem a szót mondván, hogy abból is sejthető a bekövetkeendő tény, mivel az Üdvözítő határozott célzást tett erre, midőn mondá, hogy hatalmas az Isten a kövekből is fiakat támasztani, kik dicséretet zengjenek neki. És az én hallgatóim szívesen hallgatták tovább és csak csendesen hümmögtek magukban, valahogy eladakt a beszédében az asszonyka szava is. Látván az ő merengésüket, elmondám tovább, hogyan fog beszélni a kis bölcső, mely csak egy gyermeket ringatott egész életen át hiába várta a többit. Ez a kis bölcső azt fogja mondani majd az ítéletben: "Atyám! a te igéd a földre küldött engemet, hogy ringassam a család gyermekeit. Egyet volt csak szerencsém látni a Mariákáék családjában, több gyermek nem született ottan." Mond csak nekem kicsi bölcsőm kérdi az Ur miért nem született nálatok több kis baba? Mit hallottál Marikáéknál? Azt mondták, hogy nehéz az élet és nem jut a gyermeknek semmi, kevés a föld, kevestelik a jövedelmet..." És így a kicsi bölcső leádo minden igét, mit a Marikáéknál hallott... Azután a kis párbeszéd után visszatértünk a méhészkedés rendes kerékvágásába... azután sok víz lefolyt az Ipolyon, el is feledtünk, bölcsőt, babát és párbeszédet. Egyszer csak egy esztendő múlva beállit hozzám Pali barátom, és azt mondja, hogy a méhecskék szépen kiteleltek, meg is kezdték a munkát ilyen és amolyan kilátások vannak a pergetésre. Együttal tisztelettel meghívja a tanár urat a vassárnap keresztezőre, mivel hogy már nem üres a kicsi bölcső mert a múlt héten új lakót kapott, mivel hogy az Isten egy szép kis fiúcskával ajándékozta meg a családot.... Megöleltem, s csak

annyit tudtam mondani: "Palikám! maga megértette a bölcső igé-
jét. A gyermek fogja áldani a kedves szülőket.

A bölcső imája.

Oh jóságos mennyei Atyám, ki mindent, s így engem is
a Te szent Igéd által teremtetél a világra; ki a báránykának
lehelőt adtál, s a madárkának puha fészket: adjál nekem is, a
Te szegény kis bölcsőcskédnek sok édes gyermeket. Te tudod jó
Atyám, hogy mindig hiven szolgáltalak Téged, s a Te kis angyal-
káidat, kiket e világra küldtél, hogy Téged megismerjenek és min-
denek felett szeressenek, és mindent megcselekedjenek, amit a Te
szent Törvényeidben nekik megparancsoltál. Te látod édes jó A-
tyám, hogy akiket nekem adtál, senkit sem vesztettem el, hanem in-
kább minden kis babát szeliden elringattam. édesdeden elaltattam
és nekik boldog álmokat adtam puha keblemen. Oh, adj Uram, nekem
sok gyermeket; adj nekem kis angyalkákat jó Atyám, mert én halá-
losan vágyódom a tiszta ivadék után, és ha nem nyerek, ha nem
kapok sok gyermeket, úgy az én szívem meghasad és bánatában a
bölcsőke fája elszárad és tüzre vettetik. Oh jó Atyám, hallgasd
meg a Te kis bölcsőd imáját, hogy mindnyájan örömmel dalolhassuk
boldog ki az Ur nevében jó a Te szent Igéd által, ki Teveled és
Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik most és mindörökön
örökké. Amen.

T a r t a l o m .

Bevezetés - - - - -	1. oldal
1. Fejezet. Három kérdés - - - - -	10. "
2. Fejezet. Szövegmagyarázat - - - - -	13. "
3. Fejezet. A nőtlenség dicsérete - - - - -	19. "
4. Fejezet. A házasság dicsérete - - - - -	23. "
5. Fejezet. A szemérmetlen nőtlenség bírálata - - - - -	29. "
6. Fejezet. Az általános létkötelezettség - - - - -	32. "
7. Fejezet. A Tóra-Törvény - - - - -	37. "
8. Fejezet. A halálos vész - - - - -	41. "
9. Fejezet. A népvédelem - - - - -	44. "
10. Fejezet. Összefoglalás - - - - -	49. "
Befejezés. A bölcső igéje - - - - -	52. "